Handleiding

Taalkit Dutch

‘Iemand je taal leren is iemand geruststellen’

© 2016 CINOP/ETV.nl

© 2016 CINOP/ETV.nl

Inhoudsopgave

Inleiding 4

1. Toelichting bij het materiaal van de deelnemers 6
   - 1.1 Mijn woordenlijst 6
   - 1.2 Oefeningen bij Mijn woordenlijst 6
   - 1.3 Taalkaarten Lezen, Schrijven, Luisteren en Gesprekken voeren 9
     - 1.3.1 Lezen 10
     - 1.3.2 Schrijven 10
     - 1.3.3 Luisteren 11
     - 1.3.4 Gesprekken voeren 13

2. Richtlijnen voor een aanpak van twintig weken 14
   - 2.1 In de les 14
   - 2.2 Buiten de les 16
   - 2.3 Materiaal 17

3. Richtlijnen aanpak Groep A – Alfabetisering 19
   - 3.1 Alfabetisering 19
   - 3.2 Computervaardigheid 19
   - 3.3 Lezen 20
   - 3.4 Schrijven 20
   - 3.5 Spreken en luisteren 21
   - 3.6 Woordenschat 21
   - 3.7 Empowerment 21

4. Richtlijnen aanpak Groep B – laag- en middenopgeleiden 24

5. Richtlijnen aanpak Groep C – Hoogopgeleiden 36

6. Overzicht materialen 52

© 2016 CINOP/ETV.nl

© 2016 CINOP/ETV.nl

Inleiding

Deze handleiding bij de *Taalkit Dutch* is bedoeld voor vrijwilligers die in opvangcentra voor vluchtelingen taalondersteuning geven aan **niet-statushouders**.

De *Taalkit Dutch* is ontwikkeld vanuit de volgende uitgangspunten:

- De *Taalkit Dutch* maakt maatwerk mogelijk: de deelnemer kan zelf zijn leerproces sturen als hij daartoe in staat is. Hij kan zelf bepalen welke woorden hij leert en in welke situaties hij de taal leert hanteren.
- De aanpak is praktijkgericht: hij gaat uit van de directe leefwereld in het opvangcentrum en legt vandaar de link naar herkenbare situaties in de maatschappij.
- De aanpak stimuleert onafhankelijk leren: met de meeste instrumenten kan de vluchteling zelfstandig aan de slag.
- De *Taalkit Dutch* is geen methode: de aanpak is niet niveauverhogend. Trajecten die toewerken naar niveaus van het Raamwerk NT2 starten vanaf het moment dat de vluchteling zijn status heeft.
- De aanpak onderscheidt drie niveaus:
  - Alfabetisering (groep A)
  - Laag-midden (groep B)
  - Hoog (groep C).

Toelichting bij het pakket *Taalkit Dutch*

De *Taalkit Dutch* bestaat uit 'Materiaal voor de deelnemers' en 'Handleiding *Taalkit Dutch*'. Het materiaal voor de deelnemers wordt apart aangeboden: het is niet opgenomen in deze handleiding, maar je treft wel een toelichting aan.

Materiaal voor de deelnemers

Het deel 'Materiaal voor de deelnemers' bevat het volgende:

1. *Mijn woordenlijst*
   Dit is een format waarop de deelnemer zelf woorden kan invullen die hij tegenkomt. Er is ruimte voor een vertaling, een tekening en een zin waarin het woord voorkomt.
2. *Oefeningen bij Mijn woordenlijst*
   Bij Mijn woordenlijst zijn oefeningen gemaakt die de deelnemer in de les, alleen of samen met andere deelnemers buiten de les kan doen.
3. *Taalkaarten Lezen, Schrijven, Luisteren, Gesprekken voeren*
   De kaarten bieden voorbeelden en strategieën om voorkomende taaltaken aan te pakken.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Handleiding voor vrijwilligers

1. *Toelichting op het materiaal voor de deelnemers*
   Deze toelichting bevat inleidingen op de verschillende onderdelen van het pakket voor de deelnemers. Je krijgt uitleg bij Mijn woordenlijst, Oefeningen bij Mijn woordenlijst en bij de taalkaarten.
2. *Richtlijnen voor een aanpak van twintig weken*
   Voor de drie onderscheiden niveaus (groep A, B en C) is een voorbeeld uitgewerkt van een aanpak voor twintig weken. Dit is de geschatte periode dat de vluchteling moet wachten op zijn status. Per blok van ongeveer twee weken is aangegeven wat je kunt doen in de les, buiten de les en welk materiaal je daarvoor kunt gebruiken.
3. *Overzicht bruikbare materialen*
   De materialen die bij de richtlijnen staan vermeld, zijn beschreven in een overzicht. Dit helpt jou en de deelnemer om de juiste keuze te maken.

Folder, flyers en promo's

Ter ondersteuning van de materialen zijn er diverse voorlichtingsmaterialen:

Folder en promo's
Voor vrijwilligers en bibliotheken is er een folder met algemene informatie.
Tevens is er een promo.

Flyers en promo's
Voor vluchtelingen zijn er flyers in diverse talen: Arabisch, Tigrinya en Engels.
In dezelfde talen zijn er promo's.

De folder en de flyers zijn te downloaden en kunnen zelf geprint of gedrukt worden.
Mogelijk kun je via de bibliotheek gedrukte exemplaren krijgen.
De promo's staan op het YouTube-kanaal van ETV.nl.

Casusboekje Vluchtelingen in Nederland

Stimulansz ontwikkelde een casusboekje over vluchtelingen in Nederland. In de media gaat het vaak over wat er niet kan. In het boekje staan concrete voorbeelden van wat er wél mogelijk is. Dat geeft een goed beeld van de problematiek.
http://www.stimulansz.nl/documenten-1/gratis-vluchtelingenboekje

© 2016 CINOP/ETV.nl

1 Toelichting bij het materiaal van de deelnemers

1.1 Mijn woordenlijst

Woorden zijn van groot belang bij het leren van een nieuwe taal. Ga maar na bij jezelf: als je mensen in een vreemde taal, bijvoorbeeld Frans, hoort spreken en je kent een aantal woorden, kun je in elk geval al snel vaststellen waar het gesprek over gaat. Zinsbouw en grammatica helpen je daar niet bij, die komen later aan de orde.
De *Taalkit Dutch* begint daarom met het aanleren van woorden.
In de praktijk blijkt dat een aantal van tien woorden per dag op termijn het beste resultaat oplevert. Als snelle deelnemers zelf willen bepalen hoeveel woorden ze per dag leren, houd je ze natuurlijk niet tegen.

'Mijn woordenlijst' maakt maatwerk mogelijk: een hoogopgeleide zal eerder toe zijn aan abstracte begrippen dan een laagopgeleide en een deelnemer die bijvoorbeeld in de winkel, keuken of kantine werkt, heeft woorden nodig die daarvoor van belang zijn. Een persoonlijke woordenlijst motiveert ook meer: de deelnemer heeft zijn eigen woordenschat en leert de woorden die hij daadwerkelijk nodig heeft in de praktijk.
Natuurlijk zijn er woorden die voor iedereen relevant zijn, zoals: deur, papier, kamer en dergelijke. Je kunt ervoor kiezen een deel van de woordenschat gezamenlijk vast te stellen en in de les aan te bieden.
In de woordenlijst (zie het werkblad 'Mijn woordenlijst') is behalve ruimte voor een vertaling en een tekening ook ruimte opengelaten voor een zin waarin het woord voorkomt: woorden worden beter onthouden als ze in een context worden aangeboden en de deelnemer krijgt tegelijkertijd gevoel voor de zinsbouw.
Houd er daarnaast rekening mee dat woorden beter worden onthouden in een reële situatie: Het woord 'kassa' bijvoorbeeld onthoud je beter als je in de winkel staat en een echte kassa voor je ziet dan dat het woord op het bord geschreven staat.

1.2 Oefeningen bij Mijn woordenlijst

Bij de woordenlijst is een lijst met oefeningen ontwikkeld (zie het werkblad 'Oefeningen Mijn woordenlijst'). Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen oefeningen die geschikt zijn voor in de les en daarbuiten, individueel of samen met anderen.
Oefeningen die gerangschikt zijn onder 'Buiten de les' kunnen natuurlijk ook in de les gedaan worden, of andersom.
Beschouw de oefeningen als suggesties. Probeer uit welke oefeningen het meest aanslaan en maak zelf je keuze voor wat jou het beste ligt om in je les te doen.

Bedenk dat je in het leren en onthouden van woorden vier fasen kunt onderscheiden:

1. Aanbieden: Welke woorden bied je gemeenschappelijk aan? Welke woorden neemt de deelnemer op in zijn lijst?
2. Semantiseren: Wat is de betekenis van het woord? Via de vertaling, een tekening maar ook via synoniemen wordt de betekenis aan het woord gekoppeld.

© 2016 CINOP/ETV.nl

3. Consolideren: Het leren en inslijpen van het woord. Dit gebeurt bij voorkeur in de context. Denk niet te snel dat het herhalen van een woord saai is voor de deelnemer: een woord is pas helemaal eigengemaakt nadat het 70 keer voorbij is gekomen! Het is wel belangrijk om te variëren met de manieren waarop je de woorden aanbiedt: zo voorkom je dat de deelnemer de betekenis van het woord koppelt aan een bepaalde manier.
4. Controleren: toetsen of het woord gekend is. Dit kan in de les, maar ook via sommige oefeningen in de lijst oefeningen.

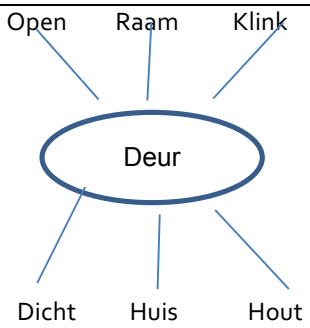
Tips per oefening bij Oefeningen Mijn woordenlijst

Wat heb je nodig	
	Bekijk per oefening welke hulpmiddelen je nodig hebt.

Dit doe je in de taalles	
Oefening 1	Gebruik hiervoor de algemene woorden, dit wil zeggen: de woorden die iedereen heeft opgeschreven. Je kunt zelf een woord laten raden, maar als de deelnemers wat verder zijn, kun je het hen ook zelf laten doen.
Oefening 2	Deze oefening sluit aan bij de persoonlijke woorden. Je kunt natuurlijk ook zelf een toetsje maken van de woorden die iedereen heeft.
Oefening 3	Sommige oefeningen kun je niet doen met werkwoorden (bijvoorbeeld oefening 2). Een leuke manier om werkwoorden en zinnetjes te oefenen is de methode TPR. Deze methode staat uitgelegd in hoofdstuk 2, onder het kopje *In de les* (2.1).

Dit kun je ook alleen doen	
Oefening 1	Deze oefening is geschikt voor het consolideren (inslijpen) van het woord. Hij is eerder geschikt voor laagopgeleiden dan voor hoogopgeleiden.
Oefening 2	Hiervoor is ruimte opengelaten in de woordenlijst. Als de deelnemer al wat verder is, kun je hem meerdere zinnen met het woord laten maken.
Oefening 3	Dit is een associatieoefening, hiervoor moet de deelnemer ook iets verder zijn. Een manier om deze oefening uit te voeren is de *woordspin*: je schrijft het woord in een cirkel (lijf van de spin), tekent poten en aan het eind van elke poot schrijf je het woord waar het kernwoord aan doet denken. Bijvoorbeeld:

© 2016 CINOP/ETV.nl

	
Oefening 4	Deze oefening is ook bedoeld voor het consolideren. Hierbij kun je de app *Talking Tom* inzetten (gratis te downloaden). Talking Tom is een kat die precies nazegt wat jij inspreekt.
Oefening 5	Deelnemers kunnen foto's maken van voorwerpen die ze moeten leren kennen. Ze scrollen door de foto's en benoemen het voorwerp.
Oefening 6	De vertaling van het woord wordt aangevuld met Nederlandse synoniemen. Hiervoor moet de woordenschat ook wat groter zijn.
Oefening 7	Dit is een goede oefening om de woorden te leren toepassen en korte zinnen te leren maken. Dit kan in en buiten de les. Laat deelnemers de verhaaltjes voorlezen.
Oefening 8	Hier moet je zelf een beslissing in nemen: het is mogelijk om een groepsapp aan te maken waarbij jij als docent via WhatsApp een vraag stelt en de deelnemers in het Nederlands antwoorden. Dit kost je wel extra tijd. In de les kun je een paar antwoorden voorlezen en bespreken. Of je schrijft (uiteraard anoniem!) een aantal foute antwoorden op het bord en vraagt de groep deze te corrigeren.
Oefening 9	Met de app *Talking Tom* (zie oefening 4) kun je ook zinnen laten inspreken.

Dit kun je na de taalles samen met iemand anders doen	
Oefening 1	Deze oefening kun je ook in de les laten doen.
Oefening 2	Deze oefening sluit aan bij de bevinding dat een woord beter onthouden wordt als het concreet getoond wordt in plaats van op het bord geschreven. Kan nuttig zijn in speciale ruimtes zoals winkel, keuken of kantine. Door de post-its elke keer weg te halen, worden deelnemers

© 2016 CINOP/ETV.nl

	gedwongen het woord steeds weer opnieuw te gebruiken.
Oefening 3	Hier geven de deelnemers een omschrijving van het woord zonder het woord zelf te noemen. In het allereerste begin kan de vertaling worden gebruikt om het woord te raden.
Oefening 4 en 5	Oefeningen met een spelelement.
Oefening 6	Hiervoor moeten de deelnemers WhatsApp hebben: ze kunnen de foto's gebruiken die ze hebben gemaakt om woorden te leren.
Oefening 7	Deze opdrachten kunnen overeenkomen met de oefeningen, bijvoorbeeld: • Schrijf het woord tien keer op. • Maak twee zinnen waarin het woord voorkomt et cetera.

1.3 Taalkaarten Lezen, Schrijven, Luisteren en Gesprekken voeren

Je treft in het Materiaal voor de deelnemer een set taalkaarten aan met tips voor het uitvoeren van taaltaken.
Vluchtelingen krijgen in hun dagelijks leven te maken met leesteksten (denk aan korte mededelingen, krantenartikelen, instructies, roosters) of schrijftaken (brieven, formulieren) en in veel situaties horen ze Nederlands om zich heen. Ze moeten ook leren spreken in het Nederlands.

Elke taalkaart bevat een voorbeeld met een kleine toelichting, gevolgd door een aantal vragen die de deelnemer zichzelf kan stellen als hij met de taaltaak aan de slag gaat. Door het stellen van de vragen leert hij strategieën aan die hem helpen op de juiste manier met taaltaken om te gaan. Er zijn taalkaarten ontwikkeld voor de meest relevante taaltaken (bijvoorbeeld Schrijven: briefje of e-mail, formulier invullen).

Er zijn taalkaarten ontwikkeld voor groep B (middenopgeleiden) en groep C (hoogopgeleiden). Het kan zijn dat deelnemers van groep C in het begin beter kunnen werken met de kaarten voor groep B (die zijn iets eenvoudiger).
Je kunt daarnaast ook bestaande lees-, schrijf, luister- en spreektaken aanbieden in de les. Deze taken zijn vaak niet actueel, maar ze bevatten vaak wel opdrachten en vragen. Kies daarom voor een mix van bestaande en authentieke taaltaken.

Hieronder volgt een toelichting per vaardigheid: Lezen, Schrijven, Luisteren en Gesprekken voeren.

© 2016 CINOP/ETV.nl

1.3.1 Lezen

Voor lezen bied je de deelnemers leesteksten aan. Waar moet je beginnen als je een leestekst behandelt?
Voor het begrijpen van leesteksten geven de Taalkaarten Lezen houvast. Je weet dan dat je de juiste stappen volgt voor het begrijpen van de tekst.
De deelnemers kunnen allerlei soorten teksten leren lezen en begrijpen met behulp van de Taalkaarten Lezen.
Kies bij voorkeur teksten uit de omgeving van de deelnemer. Deelnemers (hoogopgeleiden) kunnen ook zelf teksten kiezen.
Je kunt de vragen op de Taalkaarten Lezen aanvullen met vragen die echt over de tekst gaan die je behandelt. Je kunt ook de deelnemers zelf vragen laten maken bij de tekst.
Let bij de keuze van de teksten wel op het niveau. Op de kaarten staan voorbeelden van teksten op het beginniveau (A1) en het daaropvolgende niveau (A2). Deze voorbeelden kunnen je helpen om de juiste keuze van teksten te maken.
Er zijn ook teksten op NT2-websites waar vragen bij gemaakt zijn. Het is aan te bevelen beide in te zetten: de taalkaarten om de strategieën aan te leren en de vragen bij studieteksten om tekstbegrip op een meer gedetailleerd niveau te ontwikkelen.

1.3.2 Schrijven

In 'Oefeningen Mijn woordenlijst' zijn de eerste schrijftaken al voorbijgekomen: het overschrijven van woorden en zinnen en het maken van een kort verhaaltje waarin een aantal woorden van de lijst voorkomen. Voor het maken van goede zinnen zijn de apps en websites bruikbaar, maar daar moet je vaak op het juiste woord klikken in plaats van de zin zelf te schrijven.

Je kunt zelf heel gemakkelijk eenvoudige schrijfoefeningen voor zinnen maken:
- Hussel de zinnen uit de woordenlijst door elkaar.
- Bedenk nieuwe zinnen bij de woorden en hussel ze door elkaar.
- Laat een deel van de zinnen weg en laat de deelnemer de zin afmaken.
- Laat een paar woorden weg uit de zinnen en laat de deelnemer de woorden invullen. Je kunt de weggelaten woorden in een lijstje onder de oefening zetten.

Van zinnen ga je naar korte teksten:
- Laat de deelnemers verhaaltjes maken rond de woordenlijst of over hun leven in het centrum.
- Moeten de deelnemers een briefje schrijven (voor school, een mededeling op het prikbord) of een formulier invullen? Gebruik dit dan als voorbeeld-lesmateriaal.

Bij het schrijven van langere teksten: volg de aanwijzingen op de Taalkaarten Schrijven.
Als je zelf schrijfopdrachten maakt:
- Zorg dat de opdracht zo kort en helder mogelijk is: het is geen leestaak.
- Zet in de opdracht wat je verwacht dat de deelnemer verwerkt in het schrijfproduct, bijvoorbeeld: 'Sluit de brief af met een groet' of: 'Geef twee redenen waarom'.

© 2016 CINOP/ETV.nl

1.3.3 Luisteren

De situaties waarin de deelnemers naar Nederlands luisteren, lopen uiteen:

- Kijken en luisteren naar televisie.
- Luisteren in het dagelijks leven, in de winkel, bij de balie.
- Luisteren naar de docent in de les.

In de laatste situatie ben jij de spreker en maak jij de luistertaak.
Zorg ervoor dat je begrijpelijk bent voor de deelnemers.
Gebruik zoveel mogelijk woorden die de deelnemers al kennen.

- Praat rustig en herhaal zo mogelijk de aangeboden stof in andere woorden.
- Gebruik zoveel mogelijk voorbeelden uit de dagelijkse praktijk.
- Houd contact met de groep en als je merkt dat het te moeilijk of te snel gaat, speel je daarop in.
- Spreek beeldend.

Ga na of de deelnemer je heeft begrepen:
Controleer of de deelnemer begrepen heeft wat je gezegd hebt: Snap je het? Begrijp je wat ik bedoel? Weet je nu waar je het kunt vinden? Et cetera.
Stel daarnaast open vragen: Kun je me vertellen wat je nu moet doen? Hoe ga je dat aanpakken?
Bij open vragen stimuleer je een actieve houding en bij gesloten vragen kan de deelnemer volstaan met 'ja' en 'nee'.

Hieronder zijn de luisterteksten weergegeven. Die kun je zelf voorlezen aan de deelnemer om hem te laten ervaren dat het hier om een luistertaak gaat.

Groep B: Luisteren

1 Instructie/uitleg op school

Dag allemaal. We gaan vandaag oefenen met schrijven. Ik ga vertellen wat je moet doen. Let goed op!

- Pak je groene boek.
- Pak een pen of een potlood.
- Schrijf je naam op het groene boek.
- Doe het boek daarna open.
- Begin met opdracht 1. Opdracht 1 gaat over formulieren.
- Vul het formulier van opdracht 1 in.
- Ben je klaar?
- Lees dan de tekst bij opdracht 2.

Veel succes!

© 2016 CINOP/ETV.nl

2 Luisteren naar een omroepbericht

Goedemorgen. U luistert naar het nieuws van radio Amsterdam!

Problemen op het spoor. Op station Amsterdam Centraal is het erg druk. Veel mensen staan te wachten. De treinen naar Utrecht rijden niet. De treinen naar Hilversum rijden ook niet. Dat komt door een kapotte trein. Die staat stil bij station Amsterdam Amstel. Vanmiddag om drie uur gaan de treinen weer rijden. Nog even geduld dus!

Groep C: Luisteren

1 Luisteren naar instructie

Apothekersassistente:

Ik vertel u op welke manier u deze medicijnen kunt gebruiken. Let goed op.

- Neem twee keer per dag één tablet: één tablet in de ochtend, één tablet in de avond.
- Neem de tablet altijd in ná de maaltijd.
- Neem de tablet in met water.
- Bent u vergeten een tablet in te nemen? Neem de volgende keer een extra tablet.
- Bent u twee of meer tabletten vergeten in te nemen? Neem dan nog even contact op met de apotheek.
- Als u nog vragen heeft over het gebruik van de medicijnen, dan kunt u altijd bellen of langskomen.

2 Luisteren naar een radiobericht

RTV Rijnmond – het nieuws van maandag 20 november

Olifantje geboren!

In dierentuin Blijdorp in Rotterdam is gisteren een olifantje geboren. Het is de tiende olifant die in Blijdorp is geboren. Zijn naam is Sunay en hij weegt 120 kilo. Moeder Bangka en baby Sunay zijn gezond. Sunay drinkt goed en kan al lopen. Over tien dagen mag de kleine olifant voor het eerst naar buiten. In Blijdorp zijn nu zeven olifanten te zien: zes vrouwtjes en nu ook een mannetje!

© 2016 CINOP/ETV.nl

1.3.4 Gesprekken voeren

Het is belangrijk dat de deelnemers meteen beginnen met spreken in het Nederlands. Je kunt dat stimuleren in de taalles. Een paar manieren om de deelnemers aan het spreken te krijgen:

- In het begin is het aan te raden om met routines te werken: standaardzinnetjes die de deelnemer onthoudt door ze vaak te horen, zeker als ze op ritme worden uitgesproken.
- Door open vragen te stellen bij luisteren (zie *Luisteren*), zijn de deelnemers gedwongen te praten.
- Laat de deelnemers in groepjes werken aan een taak, waarbij ze bijvoorbeeld gezamenlijk aan een oplossing moeten werken.
- Neem foto's mee, liefst van mensen, en stel hier vragen over: waar is de foto gemaakt? Hoe oud is de man/vrouw op de foto? Wat is hij/zij aan het doen? Welke kleren heeft hij/zij aan?
  In een verder stadium kun je deelnemers vragen hier een verhaaltje bij te bedenken.
- Grijp situaties in het opvangcentrum aan om er samen met de groep over te praten, bijvoorbeeld het eten, gedrag van anderen et cetera. Zorg er wel voor dat dit gesprek niet verzandt in klachten maar vraag naar oplossingen!
- Als de deelnemers wat verder zijn, kun je vergaderingen houden over onderwerpen die hen aangaan.
- Gebruik de actualiteit voor gesprekken in de les. Koppel het gesprek bijvoorbeeld aan een tv-programma dat iedereen heeft gezien.

© 2016 CINOP/ETV.nl

2 Richtlijnen voor een aanpak van twintig weken

Voor de drie niveaugroepen zijn richtlijnen uitgewerkt voor een periode van twintig weken. Deze richtlijnen zijn bedoeld als ondersteuning en inspiratie: je traject zou er ongeveer zo uit kunnen zien. Uiteindelijk kies je natuurlijk zelf de aanpak die het beste bij jou en bij je doelgroep past.
Voor groep A (alfabetisering) is een overzicht gemaakt van alfabetiseringsmaterialen en van materialen om vaardigheden te oefenen die geschikt zijn voor dit niveau (zie hoofdstuk 3).
Voor groepen B (laag- en middenopgeleiden) en C (hoogopgeleiden) is een plan uitgewerkt in blokken van ongeveer twee weken, afhankelijk van het aantal lessen en het tempo (zie hoofdstukken 4 en 5). Per blok is hierin beschreven wat je in de les zou kunnen doen, wat de deelnemers buiten de les kunnen doen en welke materialen relevant zijn voor dit onderdeel.
De richtlijnen zijn bedoeld om je te helpen je aanpak te structureren. Er is een ruime hoeveelheid materiaal beschreven: maak je eigen selectie. Wat je kiest, hangt af van hoe vaak je les geeft en hoe vaak de deelnemers met taal bezig zijn, zowel in het centrum als in de bibliotheek. En van jouw persoonlijke voorkeur en die van de deelnemers.

2.1 In de les

Een aantal methodes en taakbenaderingen zijn misschien nieuw voor je. Daarom tref je hier een korte uitleg aan.

Taalriedels

Taalriedels zijn standaardzinnen die via horen en nazeggen geautomatiseerd raken.
Ze zijn niet bedoeld om nieuwe woordenschat of grammatica aan te bieden, maar om te oefenen met het vloeiend uitspreken van alledaagse zinnen.

Tips voor het werken met taalriedels:

1. Bied een taalriedel aan waarvan je verwacht dat de deelnemer de inhoud gemakkelijk zal begrijpen.

2. Introduceer het onderwerp, de situatie en de personen in de taalriedel om de voorkennis van de deelnemers te activeren voor zij naar het geluidsfragment gaan luisteren.

3. Beluister de taalriedel. Inventariseer daarna woorden en zinnen die de deelnemers hebben herkend klassikaal op het bord, of vraag de deelnemers woorden en zinnen die zij herkennen voor zichzelf op te schrijven.

4. Maak een gatentekst bij de taalriedel en laat de deelnemers de gatentekst na één of meerdere keren luisteren invullen.

5. Oefen gezamenlijk de uitspraak van de taalriedel. Spreek zelf elke zin van de taalriedel in normaal tempo uit of pauzeer het geluidsfragment na elke zin. Laat de deelnemers de zinnen van de taalriedel in koor herhalen.

© 2016 CINOP/ETV.nl

6. Oefen het gesprek van de taalriedel. Spreek zelf de zinnen van de ene persoon in de taalriedel uit, en laat de deelnemers in koor reageren. Wissel van rol. Hier kun je vervolgens variatie in aanbrengen:
   - Verdeel de deelnemers in twee groepen en geef elke groep een rol. Laat de deelnemers in koor op elkaar reageren. Wissel daarna van rol.
   - Verdeel de deelnemers in tweetallen en laat elk tweetal de taalriedel samen spelen. Wissel van rol.

7. Geef de deelnemers na het oefenen van de taalriedel een opdracht waarbij ze de geleerde zinnen in een echte situatie op het centrum kunnen toepassen.

TPRS

In het overzicht kom je regelmatig de suggestie tegen voor een TPRS-les; een leuke manier om zowel aan woorden als aan vaardigheden te werken. TPR is de afkorting van Total Physical Response waarbij de deelnemer geactiveerd wordt door opdrachten daadwerkelijk uit te voeren (Ali, doe de deur dicht. Fatma, pak je pen). Op deze manier is het mogelijk om op een speelse manier werkwoorden en korte zinnen in te slijpen.
Naast TPR is er ook TPRS (Teaching Proficiency through Reading and Storytelling): hierbij kun je verdergaan met de doelwoorden: je stelt vragen, leest een tekst voor, laat deelnemers een verhaaltje schrijven bij tekeningen: alle vaardigheden komen dan aan bod.
Je begint met TPR, dat wil zeggen: opdrachten geven die de deelnemers daadwerkelijk moeten uitvoeren. Je kunt hiervoor de methode *Het hele verhaal* gebruiken. Elke les staat een aantal doelwoorden centraal, dit zijn de woorden die de deelnemer leert via TPR.
Na de vier lessen in het Werkboek stap je over op TPRS. Hiervoor gebruik je de docentenhandleiding. Naast TPR-opdrachten stel je ook vragen aan de deelnemers, lees je een tekst voor en schrijven de deelnemers zelf een verhaaltje bij vier tekeningen over het behandelde thema (deze tekeningen staan in het Werkboek).

Lees- en schrijftaken

Zie hiervoor 1.3.1 Lezen en 1.3.2 Schrijven.

Grammatica

Na een bepaald aantal weken wordt grammatica genoemd in het lessenplan voor groep B en C.
Het wel of niet aanbieden van grammatica is sinds lang een discussiepunt als het gaat om het leren van een tweede taal. Het is gedurende geruime tijd populair geweest: gemakkelijk aan te bieden: concreet en bij oefeningen zijn de antwoorden goed of fout en ook de taalleerders vragen vaak om grammatica omdat ze dan het gevoel hebben dat ze dan 'echt iets leren'.
Met het inzicht dat taalleerders meer gebaat zijn bij het leren uitvoeren van functionele taaltaken is grammatica in de marge verdwenen.
Je kunt het beste kiezen voor de gulden middenweg:

© 2016 CINOP/ETV.nl

- Biedt grammatica zo snel mogelijk in een context aan (zinnen), dus geen rijtjes leren!
- Zorg voor het toepassen van grammatica: na het behandelen van de werkwoordtijden bespreek je bijvoorbeeld in de TPR-lessen wat je de vorige les gedaan hebt in de verleden tijd of de voltooide tijd.

Je zou met grammatica kunnen beginnen na een week of tien. Dan is er al heel wat aanbod geweest en heeft het zin om het systeem aan te bieden. Sommige deelnemers zullen er dan *ook om gaan vragen.*

2.2 Buiten de les

In de bibliotheek werken met name de laag- en middenopgeleide deelnemers - zo nodig onder begeleiding - aan de vier online-leerroutes met de titel *Welcome* op *Oefenen.nl*. Ze krijgen een inlogcode in de bibliotheek, daarna kunnen ze op elke plaats werken met deze leerroutes.
De vier leerroutes staan in een hiervoor apart ingericht deel van *Oefenen.nl*.
Bibliotheken kunnen inlogcodes krijgen via de Koninklijke Bibliotheek via https://www.kb.nl/ob/leren-lezen-digivaardigheden/taalkit-dutch-voor-vluchtelingen. Daar staat een aanmeldingsformulier.

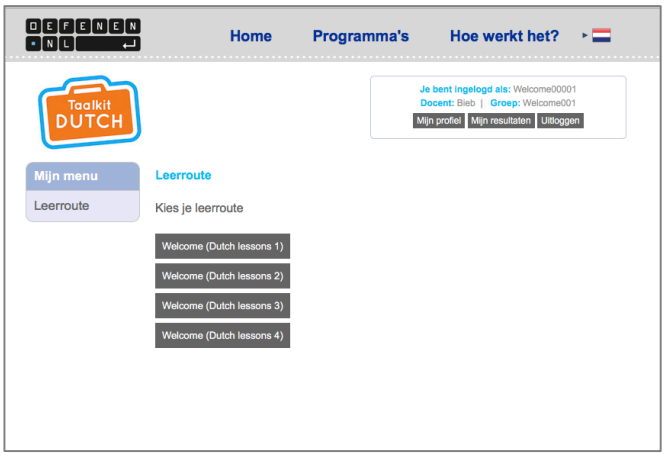
In *Welcome* werken ze ook aan de vaardigheden. In de lessen zijn oefeningen, liedjes, video's en spelletjes verwerkt. De deelnemers oefenen met lezen, schrijven, luisteren en met de uitspraak van woorden, zinnen en korte teksten. Extra materiaal zorgt voor de verdere ontwikkeling van de woordenschat.
De thema's van *Welcome* komen ook terug in *Taalkit Dutch*. Als je de thema's gelijk wilt laten lopen, neem het programma *Welcome* dan als uitgangspunt en pas de thema's in je lessen (TPR) daarop aan.

Alle niet-statushouders die met een inlogcode gebruikmaken van *Welcome* komen in dezelfde afgeschermde omgeving op *Oefenen.nl*. Dat betekent dat als zij naar een andere plaats gaan in Nederland zich niet iedere keer bij een bibliotheek hoeven te melden. Ze kunnen dus overal in Nederland met de inlogcode bij de vier leerroutes.
Het is voor begeleiders niet mogelijk ze te volgen via het Volgsysteem van *Oefenen.nl*.

Wanneer u als begeleider kennis wilt nemen van de programma's waarop de leerroutes zijn gebaseerd kunt u zich als thuisgebruiker gratis registreren op *Oefenen.nl*. Het gaat vooral om de programma's *Taalklas.nl*, *Station Nederlands* en *Lees en Schrijf! Het Leesplankje*.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Hoogopgeleiden kunnen in de bibliotheek werken met ander materiaal: links van relevante en bruikbare websites zijn opgenomen in de Richtlijnen.

Daarnaast werken alle deelnemers in het opvangcentrum met apps, met gedownload materiaal en met het materiaal voor de deelnemers.

2.3 Materiaal

De vermelde materialen zijn relevant voor het behandelde onderwerp en het leerdoel. Het onderdeel Materiaal is verdeeld in de volgende categorieën:

© 2016 CINOP/ETV.nl

Downloads
Via de links onder het kopje *Websites* kun je leesteksten, schrijftaken en grammaticaoefeningen downloaden. Het is handig deze downloads in een map te verzamelen: zo heb je altijd materiaal voorhanden om er in de les mee te werken.
Via de link kunnen de deelnemers op de website zelf verder werken aan het materiaal dat ze via de download hebben leren kennen.

Apps
Overzicht van relevante en bruikbare apps. Er zijn veel apps te downloaden waarmee je Nederlands kunt leren. Als je in de les uitlegt hoe de app werkt, is de kans groter dat deelnemers hem gaan gebruiken. Bij de meeste apps kun je kiezen hoeveel tijd je er per dag aan wilt werken; bij sommige apps krijg je een melding dat er een les voor je klaar staat.

Websites
Overzicht van relevante websites met gratis (downloadbaar) materiaal. Je treft hier direct de links aan: het is niet altijd eenvoudig om via de website bij het betreffende materiaal uit te komen.

Boeken
Hier staan de boeken vermeld die relevant zijn bij het betreffende blok. Boeken zijn uiteraard niet gratis. Onder dit kopje tref je alleen de titel aan: in het overzicht van de materialen (hoofdstuk 6) staat een uitgebreidere beschrijving met vermelding van de gegevens.

Extra
Materiaal dat niet direct gerelateerd is, maar leuk en handig om naast het overige materiaal te gebruiken.

© 2016 CINOP/ETV.nl

3 Richtlijnen aanpak Groep A - Alfabetisering

Voor alfabetisering is geen wekenplan gemaakt. Het is niet goed in te schatten hoeveel tijd de daadwerkelijke alfabetisering in beslag neemt. Er zijn drie niveaus onderscheiden in alfabetisering: A, B en C. Deze niveaus zijn beschreven in het Raamwerk Alfabetisering NT2 (CITO). Dit Raamwerk is gratis te downloaden op de website van CITO http://www.cito.nl/onderwijs/volwasseneducatie/alfabetisering/raamwerk_alfabetisering. Niveau C valt samen met niveau A1. Voor deelnemers op dit niveau zou de structuur van groep B gevolgd kunnen worden, hoewel het tempo voor deze doelgroep lager zal liggen.

Hieronder volgt een uitgebreide beschrijving van alfabetiseringsmateriaal dat voor deze doelgroep kan worden ingezet.

3.1 Alfabetisering

www.alfataal.nl

Dit is een website voor alfabetisering met oefeningen voor deelnemers en informatie voor docenten. De toegang is gratis. De site maakt het ook voor deze doelgroep mogelijk naar de bibliotheek te gaan en aan de computer te werken.

Alfaschrift

Een cursus schriftbeheersing die zich richt op het leren schrijven van de letters van het Latijnse schrift. De deelnemers leren stap voor stap schrijven aan de hand van een speciaal voor dit doeleinde ontworpen blokschrift. Een goede schriftbeheersing werkt als uitstekende basis voor het verdere alfabetiseringsproces omdat het goed kunnen schrijven van de letters zorgt voor een betere herkenning van die verschillende letters. Via www.nt2school.nl kun je gratis de docentenhandleiding en extra oefenmateriaal downloaden.

3.2 Computervaardigheid

Klik & Tik (Oefenen.nl)

Klik & Tik bestaat uit drie programma's op *Oefenen.nl*. Het zijn programma's voor digitale basisvaardigheden.

Klik & Tik. De basis leert de gebruiker in 21 hoofdstukken de basisfuncties van de computer te gebruiken.
Klik & Tik. Het internet op leert de gebruiker in zes hoofdstukken de basisfuncties van het internet te gebruiken.
Klik & Tik. Samen op 't web leert de gebruiker in zeven hoofdstukken te werken met sociale media in een veilig afgeschermde omgeving.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Werkboek Klik & Tik
Dit werkboek bij de programma's bevat instructies, opdrachten, tips en informatie over internet, e-mail en teksten schrijven op de computer. Het boek kan ook los worden gebruikt.

3.3 Lezen

Beter lezen - Boom (niveau B en C)
Beter lezen is een leescursus voor alfabetiseringsgroepen en langzaam lerenden in het NT2-onderwijs en kan tevens gebruikt worden in het NT1-onderwijs. De cursus is bedoeld als verrijkingsstof naast een algemene alfabetiserings- of NT2-methode.
In *Beter lezen* worden onderwerpen behandeld waarmee volwassenen in het dagelijks leven te maken kunnen krijgen. Zo zijn er teksten over boodschappen doen en gezondheid, maar ook over verliefdheid, puberende kinderen en geweld.
De cursus bestaat uit een tekstboek, twee oefenboeken en een docentenhandleiding. Daarnaast is er een elektronisch leesboek waarbij de deelnemer zelfstandig kan oefenen met spelling en het ontwikkelen van leestempo. Per boek varieert de prijs tussen € 12,- en € 14,50.

www.melkwegplus.nl
Op deze website kun je lesmateriaal downloaden (geschikt om te printen, pdf) die speciaal gemaakt is voor anderstaligen. Registreren is verplicht om de boekjes te kunnen downloaden. Het lesmateriaal bestaat uit verschillende boekjes die elk een eigen thema hebben en de nadruk ligt op functioneel en technisch lezen. De boekjes kunnen los van elkaar gebruikt worden. Er zijn reeksen op Alfaniveau A, B en C. Op de website staan ook aanwijzingen over het werken met de boekjes voor docenten en vrijwilligers.

Boekje erbij?!
Een klein boekje met twintig korte teksten en vragen die helpen de leesvaardigheid en woordenschat te vergroten. Bij elke tekst staat een klank of woord centraal. De teksten zijn geschreven door een ANT2-docent en voorzien van illustraties.

www.diglin.eu
DigLin is het initiatief van de EU om alfabetisering te bevorderen voor niet-geletterde volwassen immigranten. DigLin ontwikkelt Computer-Assisted language Learning (CALL) systemen: geavanceerd lesmateriaal dat individualisering van het onderwijs en docent-onafhankelijk leren mogelijk maakt.
Gebruikers oefenen stapsgewijs met de klank-teken koppeling maken met alle klanken en met de dubbelklinkers als oe, eu, au/ou, ie en ij/ei. Naast de klanken wordt ook een illustratie vertoond. Tijdens het hele programma leren deelnemers zo'n 300 extra woorden.

3.4 Schrijven

App SchrijfBeter, bestellen via Boom
Het nauwkeurig verstaan van de juiste klanken hangt samen met een juiste spelling. *SchrijfBeter* richt zich specifiek op de problemen die NT2-deelnemers vaak hebben

© 2016 CINOP/ETV.nl

met het verstaan en spellen in het Nederlands. Een gebrekkige luistervaardigheid kan namelijk de oorzaak zijn van een slechte spelling in het Nederlands. Voor sommige anderstaligen is het bovendien zo dat bepaalde Nederlandse klanken zoals de schwa en -t moeilijk te onderscheiden zijn vanwege de afwezigheid van de klanken in de moedertaal. Het oefenen van de luistervaardigheid en verbeteren van de spelling komen daarom in de app *SchrijfBeter* gezamenlijk aan bod. Aan de hand van zestien verschillende reeksen worden aspecten als woorden met een -t of stomme e, woorden met ie/i, internationale woorden en spreektaal zoals issiesiek behandeld.

Werkboek Taalklas.nl Plus

Dit werkboek bij Taalklas.nl Plus (onderdeel van *Welcome*) bevat opdrachten, korte stukken tekst en bijbehorende oefeningen. Het werkboek kan zelfstandig naast de online oefeningen worden gebruikt.

3.5 Spreken en luisteren

Een dag met Fatima Tas

In dit boek zijn 128 foto's opgenomen waarmee een dag uit het leven van een Turkse vrouw in Nederland wordt geschetst: boodschappen doen, kinderen naar school brengen en naar de Nederlandse les gaan. Er is een cd bijgevoegd waarop je kunt luisteren naar eenvoudige verhalen bij de foto's. Het boek is bedoeld voor anderstalige analfabeten die al een basiswoordenschat in het Nederlands hebben.

SpreekTaal (www.hetbegintmettaal.nl)

SpreekTaal is materiaal waarmee anderstaligen ondersteund kunnen worden bij het beter leren spreken van Nederlands. Het bestaat uit vijftien losse, afzonderlijk te gebruiken modules met luistermateriaal. Het materiaal (audio en oefeningen) kan gratis gedownload worden van de website, maar hiervoor moet de organisatie of vrijwilliger zich wel eerst registreren.

Taalriedels (zie hoofdstuk 2.1)

Routines die de deelnemers onthouden door ze ritmisch te horen en dan na te zeggen. Hierdoor kunnen deelnemers al snel op een eenvoudig niveau in het Nederlands communiceren.

3.6 Woordenschat

Nederlands in Beeld

Nederlands in beeld vult het bekende gat tussen een alfabetiseringsmethode en een reguliere NT2-methode voor laagopgeleiden. In deze methode wordt de woordenschat opgebouwd met behulp van beelden in kleur. Stap voor stap worden de beelden woorden, de woorden zinnen en de zinnen teksten. Hiermee staat niets de minder studievaardige deelnemer meer in de weg om Nederlands te leren.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Mijn woordenlijst
De deelnemers kunnen onder begeleiding ook aan de slag met Mijn woordenlijst van de *Taalkit Dutch* (zie *Materiaal voor de deelnemers*).

Station Nederlands
Dit online oefenprogramma staat ook op *Oefenen.nl.* Je luistert naar gesprekken en maakt oefeningen met woorden en zinnen.

Basis Inburgering
Dit online oefenprogramma staat ook op *Oefenen.nl*. Je leert tussen de 1.200 en 1.500 woorden die bij taalniveau A1 horen.

App Taalklas.nl Plus
De deelnemers kunnen deze app gratis downloaden en bij de twaalf onderwerpen van *Taalklas.nl Plus* (op *Oefenen.nl* en onderdeel van *Welcome*) woorden oefenen via spelletjes.

3.7 Empowerment
Naast de vaardigheden zijn er twee pakketten gratis te downloaden die empowerment voor deze doelgroep beogen. Ze zijn weliswaar bestemd voor allochtonen die al langer in Nederland wonen, maar weinig aansluiting hebben bij de maatschappij. Met wat aanpassingen is dit materiaal ook bruikbaar voor deze doelgroep.

De deur uit, VU Amsterdam, assessment voor allochtone vrouwen
Het assessment werkt van binnen naar buiten: via foto's wordt de blik eerst binnenshuis en op de huidige leefsituatie van de vrouw gericht en daarna naar buiten. Er zijn in totaal drie trappen waarin geleidelijk meer taal gebruikt wordt. Aan elke trap worden minstens twee bijeenkomsten besteed:

Trap 1 - *Nu* - is een verkenning van de bestaande situatie van de vrouw: Wat vindt ze van die situaties? Wie is ze? Wat doet ze? Hoeveel tijd kost het? Wat vindt ze leuk? De begeleidster observeert haar houding, motivatie, gezondheid en in het geval dat ze analfabeet is ook haar motorische vaardigheden. Ook observeert ze de vorderingen in het Nederlands. Vanuit dit positieve begin, in een sfeer van veiligheid en vertrouwen, wordt een stap gezet naar de tweede trap.

Trap 2 - *De deur uit* - heeft als doel op korte termijn een concrete stap te zetten naar een activiteit. De begeleidster probeert haar met aantrekkelijke foto's en folders enthousiast te maken voor laagdrempelige buurtactiviteiten zoals fietsles en koffiedrinken met andere vrouwen.

Trap 3 - *Later* - richt zich op de toekomst. Voor deze trap is meer taal nodig dan voor de vorige trappen. De vrouw wordt in twee of drie sessies geprikkeld om na te denken over haar toekomst op de langere termijn (vijf jaar).

© 2016 CINOP/ETV.nl

Kies je route, VU Amsterdam, trainingsmateriaal voor allochtone mannen

Het materiaal is gemaakt voor allochtone mannen van alle leeftijden. Het gaat om mannen die niet zo actief zijn in de Nederlandse maatschappij en die meestal geen werk hebben. Het eerste doel van het materiaal is de mannen aan te zetten tot zelfreflectie: wie ben ik, waar ben ik goed in en wat wil ik? Het einddoel is dat de deelnemer zelf een cursus of activiteit gaat doen.
Om die doelen te bereiken wordt de man uitgenodigd om te praten over:

- zijn geschiedenis, zijn verhaal
- zijn dagelijkse bezigheden
- zijn identiteit en zelfbeeld
- zijn denkbeelden, wensen en dromen
- mogelijke cursussen, activiteiten of werk

Hij wordt gestimuleerd om zelf de eerste stap te zetten met een concrete inschrijving voor een cursus of activiteit.
Het materiaal is een beetje verhalend van opzet. Het is een mix van opdrachten, foto's en informatie die de deelnemer helpen bij het zoeken naar wat hij wil.
Het materiaal kan gebruikt worden bij deelnemers thuis, in individuele trajecten en in groepsactiviteiten in buurthuizen, mannencentra et cetera.
Het materiaal is niet in de eerste plaats bedoeld als taalcursus.

© 2016 CINOP/ETV.nl

4 Richtlijnen aanpak groep B - Laag- en middenopgeleiden

Blok 1

In de les

Tijdens de eerste periode staat de verwerving van de woordenschat centraal. Gebruik hierbij vooral de context van de deelnemer: laat hem zelf woorden kiezen voor Mijn woordenlijst. Herhaling is belangrijk: werk met de oefeningen bij de woordenlijst. Hoe meer woorden de deelnemer kent, hoe gemakkelijker hij aan de vaardigheden kan werken. Er wordt ook gewerkt aan hele korte zinnen. De beste manier om daarmee te beginnen zijn taalriedels.
Je kunt je eerste lessen als volgt inrichten:

- Opbouw Mijn woordenlijst (tien woorden per dag)
- Oefeningen Mijn woordenlijst
- Taalriedels
- Apps voor buiten de les: download samen de apps en bekijk ze, zodat de deelnemer er een beetje vertrouwd mee raakt.

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Werken met woordenboeken en apps
- Online werken aan *Welcome.*

Materiaal

Downloads

- Download Taalriedels (audio, zie *Websites*).

Apps

- App Fun easy learn Nederlands: 6.000 woorden: kies een thema dat het beste bij de rest van het aanbod past.
- App Dutch.

Websites

- Voor Tigrynia-sprekers is er een site waar vanuit het Tigrynia wordt vertaald: http://www.woordjesleren.nl/chapters.php?book=3163&description=Tigrinya-Nederlands+leren+vanuit+het+Tigrinya.
- Taalriedels http://www.utrechtisk.nl/TAALRIEDELS/taal.html. Deze site bevat elf audiobestanden. Als je de taalriedels in de klas wilt behandelen, kun je ze op een cd of usb-stick zetten. Deelnemers kunnen de website ook bezoeken in de bibliotheek. Taalriedels zijn ook in boekvorm verkrijgbaar.
- www.oefenen.nl met inlogcode voor *Welcome.*

© 2016 CINOP/ETV.nl

Boeken

- *Taalriedels*
- *Nederlands in beeld*
- *Leerwoordenboek* Nederlands
- *Beeldwoordenboek* Van Dale.

Maak zelf een keuze welke woordenboeken je gebruikt in de les, welke je op het centrum wilt aanschaffen en welke het meest geschikt zijn voor de deelnemers.

Blok 2

In de les

De verwerving van de woordenschat staat nog steeds centraal. Je werkt deze weken ook met TPR. Mogelijke lesindeling:

- Opbouw Mijn woordenlijst (tien woorden per dag)
- Oefeningen Mijn woordenlijst
- De deelnemers werken in de bibliotheek aan de online-leerroutes van *Welcome*. Bespreek hun ervaringen in de les.
- Taalriedels.

Buiten de les

- Oefeningen Mijn woordenlijst
- Werken met woordenboeken en apps
- Online werken aan *Welcome.*

Materiaal

Downloads

- Zie blok 1.

Websites

- http://www.utrechtisk.nl/TAALRIEDELS/taal.html
- www.oefenen.nl met inlogcode voor *Welcome*

Apps

- App Fun easy learn Nederlands: 6.000 woorden: kies een thema dat het beste bij de rest van het aanbod past.
- App Dutch, start bij les 1-8.

Boeken

- *Leerwoordenboek* Nederlands
- *Beeldwoordenboek* Van Dale
- *Nederlands in beeld* (Boom)
- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Blok 3

In de les

Deze week is een 'Pas op de plaats'-week. Wat kun je deze week doen?

- De aangeboden woorden toetsen en herhalen.
- TPRS herhalen.
- Extra lessen geven aan deelnemers die tot nu toe achterlopen. Andere deelnemers kunnen deze tijd gebruiken voor zelfstudie.
- Ervaringen *Welcome* bespreken.

Buiten de les

- Buiten het centrum leren: deelnemers gaan op stap en noteren woorden die ze kennen of al eens gehoord hebben. Ze verzamelen nieuwe woorden 'buiten de deur'.
- Oefenen Mijn woordenlijst.
- Online werken aan *Welcome.*

Materiaal

Voor deze week is geen nieuw materiaal voorhanden. De deelnemers werken met eerder aangeboden materiaal.

Blok 4

In de les

Deze week begin je met het aanbieden van korte zinnen:

- Opbouw Mijn woordenlijst (tien woorden per dag): speciaal aandacht voor zinnetjes waarin het woord voorkomt. Breid het aantal zinnen uit met de deelnemers.
- Oefeningen Mijn woordenlijst (focus op het gebruik van woorden in korte zinnen).
- Bied zinnen aan die je op het centrum tegenkomt (eventueel vereenvoudigd).
- Hussel zinnen door elkaar of laat halve zinnen afmaken (schrijven).
- Zoek samen uit hoe de nieuwe apps werken.
- TPRS: je hebt de eerste vier weken opdrachten gegeven uit het werkboek (TPR). Je behandelt nu een hoofdstuk uit de docentenhandleiding.
  NB: De thema's van TPRS komen overeen met de thema's van het programma *Welcome*. Probeer de thema's op elkaar aan te laten sluiten: kies de TPRS-les bij het thema van *Welcome*.
- Bespreek de ervaringen met het programma *Welcome*.

Buiten de les

- Oefeningen Mijn woordenlijst
- Korte zinnen lezen
- Korte zinnen maken
- Werken met apps
- Online werken aan *Welcome.*

© 2016 CINOP/ETV.nl

Materiaal

Downloads
- Download Korte zinnen lezen
- Download Korte zinnen schrijven 1
- Download Korte zinnen schrijven 2

(Zie *Websites*)

Apps
- App Dutch, daily lesson
- App Nederlands voor buitenlanders Delftse methode 0-A2: zinnen oefenen.

Websites

Schrijven van zinnen:
- Korte zinnen lezen: http://www.jekanmewat.nl/boek/mod1.pdf pag 8 t/m 11
- Korte zinnen schrijven 1: http://www.nt2taalmenu.nl/nt2/schrijven4/edA1/1aschrijven.pdf
- Korte zinnen schrijven 2: http://www.jekanmewat.nl/boek/test4_6.pdf pag 11
- www.jekanmewat.nl/p11/htm
- http://www.jekanmewat.nl/mod10/mod10_9.htm
- http://www.jekanmewat.nl/mod14/14ex1.htm dit is oefening 1e (extra). Alle oefeningen met een 'e' erachter gaan over het afmaken van eenvoudige zinnen.
- www.oefenen.nl met inlogcode voor *Welcome.*

Boeken
- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- Woordenboeken.

Blok 5

In de les
- Opbouw Mijn woordenlijst (tien woorden per dag). Dit hoeft niet noodzakelijk in de les, je kunt ook vragen/controleren of de deelnemers nieuwe woorden hebben leren kennen.
- Oefeningen Mijn woordenlijst (focus op verhaaltjes waarin woorden uit de lijst voorkomen).

Introductie Taalkaarten Lezen
- Bied leesteksten aan, bij voorkeur materiaal van het centrum
- Leesteksten met opdrachten bestaand materiaal.

Introductie Taalkaarten Schrijven
- Bied schrijftaken aan, bij voorkeur 'echte' uit de dagelijkse praktijk
- Schrijfopdrachten bestaand materiaal.

© 2016 CINOP/ETV.nl

- TPRS: een hoofdstuk in de docentenhandleiding, bij voorkeur aansluitend bij het thema van *Welcome*
- Ervaringen *Welcome* bespreken.

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Leesteksten met opdrachten
- Schrijfopdrachten
- Teksten bij Mijn woordenlijst
- Schrijfproducten eigen initiatief
- Werken met apps
- Online werken aan Welcome.

Materiaal

Downloads

Download Schrijftaak (brief)
Download Schrijftaak (formulier)
Download Leestaak (informatie)
Download Leestaak (instructie)
(Zie *Websites*)

Apps

- App Dutch
- App Duolingo (let op: voordat je de app downloadt, moet je kiezen voor de versie Dutch).
- App Nederlands voor buitenlanders Delftse methode 0-A2: zinnen oefenen
- Werken met eerder aangeboden materialen.

Websites

- Schrijven brief: http://www.nt2taalmenu.nl/schrijven4/brief2/brief2.pdf
- Schrijven formulier: http://www.jekanmewat.nl/boek/test4_6.pdf pag. 12
- Lezen informatie: http://www.jekanmewat.nl/boek/test10-12.pdf pag. 15
- Lezen instructie: http://www.jekanmewat.nl/boek/test10-12.pdf pag. 11
- www.oefenen.nl met inlogcode voor *Welcome.*

Boeken

- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- *Boekje erbij?*
- Leesmateriaal *Eenvoudig communiceren* A1.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Blok 6

In de les

Deze week is de 'Pas op de plaats'-week. Wat kun je deze week doen?

- De aangeboden woorden toetsen en herhalen.
- TPRS herhalen.
- Extra lessen geven aan deelnemers die tot nu toe achterlopen. Andere deelnemers kunnen deze tijd gebruiken voor zelfstudie.
- Om lezen voor je plezier onder de aandacht te brengen kun je *Boekje erbij?* en materiaal *Eenvoudig Communiceren* bespreken en er eventueel uit voorlezen.
- Ervaringen *Welcome* bespreken.

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Lezen met Taalkaart Lezen
- Schrijven met Taalkaart Schrijven
- Werken met aangeboden materialen
- Online werken aan *Welcome.*

Materiaal

Voor deze week is geen nieuw materiaal voorhanden. De deelnemers werken met eerder aangeboden materiaal.

Blok 7

In de les

- Vervolg opbouw Mijn woordenlijst (tien per dag).
- Grammatica: Het zelfstandig naamwoord, meervoud, lidwoord.
- Oefeningen Mijn woordenlijst (ook met woorden uit vorige weken). Leg nadruk op woorden die te maken hebben met het thema van TPR en *Welcome* en op het vormen van meervoud, verkleinwoord en lidwoord.
- Maak een boodschappenlijstje met aandacht voor het zelfstandig naamwoord (met meervoud).
- Leesteksten met opdrachten uit bestaand materiaal.
- Schrijfopdrachten uit bestaand materiaal.
- Authentieke lees- en schrijfopdrachten aan de hand van de taalkaarten.
- TPRS: een hoofdstuk in de docentenhandleiding, bij voorkeur aansluitend bij het thema van *Welcome*.

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Grammaticaoefeningen uit bestaand materiaal maken (zie *Boeken*)
- Werken aan apps en ander materiaal

© 2016 CINOP/ETV.nl

- Online werken aan *Welcome.*

Materiaal

Downloads
- Download Opdrachten lezen
- Download Opdrachten schrijven

(Zie *Websites*)

Apps
- App Dutch grammar.

Websites
- Lezen informatie: http://www.jekanmewat.nl/boekjes.htm Module 8 *Lekker geprakt* en module 9 *Een pak voor haar broek*
- Schrijven brief: http://www.nt2taalmenu.nl/schrijven4/inhoud.htm Brief 1, 2 en 3
- Schrijven formulier: http://www.nt2taalmenu.nl/formulier1/inhoud.htm Formulier Water
- www.oefenen.nl met inlogcode voor *Welcome.*

Boeken
- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- *Klare taal!*
- *Eenvoudige basisgrammatica NT2*
- Leesmateriaal *Eenvoudig communiceren* A1
- *Leeskaravaan*
- Woordenboeken.

Blok 8

In de les
- Vervolg opbouw Mijn woordenlijst
- Grammatica: het persoonlijk voornaamwoord, bezittelijk voornaamwoord en aanwijzend voornaamwoord
- Oefeningen Mijn woordenlijst (ook met woorden uit vorige weken). Leg nadruk op woorden die te maken hebben met het thema van TPRS en *Welcome*.

Introductie Taalkaarten Luisteren
- Oefenen met luisterteksten (voorlezen, dvd, tv, websites)

Introductie Taalkaarten Gesprekken voeren
- Oefenen met gesprekken voeren (zie paragraaf 1.3.4 van deze handleiding).
- TPRS: een hoofdstuk in de docentenhandleiding, bij voorkeur aansluitend bij het thema van *Welcome*.
- Ervaringen *Welcome* bespreken.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Buiten de les

- Oefeningen Mijn woordenlijst
- Grammaticaoefeningen maken
- Werken aan apps en ander materiaal
- Online werken aan *Welcome.*

Materiaal

Downloads

- Download Opdrachten lezen
- Download Opdrachten schrijven

(Zie *Websites)*

Apps

- App Learn Dutch with Babbel.

Websites

- Lezen informatie: http://www.jekanmewat.nl/boekjes.htm Module 10 Controle en module 11 Feliciteren
- Schrijven brief: http://www.nt2taalmenu.nl/schrijven4/inhoud.htm Brief 4 en 5
- Schrijven formulier: http://www.nt2taalmenu.nl/formulier1/inhoud.htm Formulier Storting
- Luisteren: http://nt2taalmenu.nl/nt2/?page_id=102
- Luisteren: http://janjaapdevries.weebly.com/anders- nog-iets.html: voorbeelden van liedjes (demo) om Nederlands te leren. Gesprekken voeren (spreken): http://nt2taalmenu.nl/nt2/?page_id=100
- Gesprekken voeren: http://nt2taalmenu.nl/nt2/?page_id=120 spreken
- www.oefenen.nl met inlogcode voor *Welcome.*

Boeken

- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- *Klare taal*
- *Eenvoudige basisgrammatica NT2*
- Leesmateriaal *Eenvoudig communiceren* A1
- *Leeskaravaan*
- Woordenboeken.

Blok 9

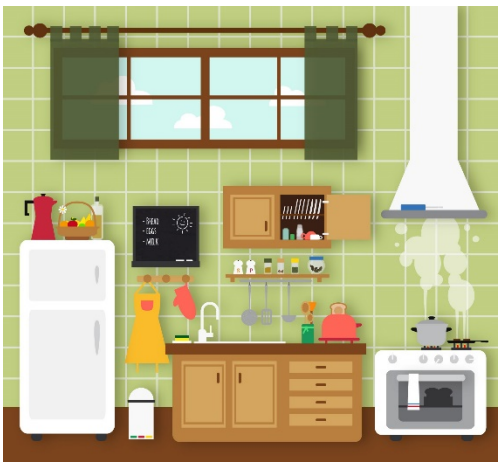
In de les

Deze week is de 'Pas op de plaats'-week. Wat kun je deze week doen?

- De aangeboden woorden toetsen en herhalen.
- TPRS herhalen.

© 2016 CINOP/ETV.nl

- Extra lessen geven aan deelnemers die tot nu toe achterlopen. Andere deelnemers kunnen deze tijd gebruiken voor zelfstudie.
- De deelnemers maken een beschrijving van de keuken. Ze oefenen hiermee het zelfstandig naamwoord, lidwoord en meervoud.

- Bespreken van Nederlands televisieprogramma dat de deelnemers hebben gevolgd.
- Ervaringen *Welcome* bespreken.

Buiten de les

- Nederlands gesproken programma of serie volgen:
  - Grenzeloos verliefd
  - Achter gesloten deuren
  - Klokhuis
  - Jeugdjournaal
- Dagboek bijhouden van taalactiviteiten
- Online werken aan *Welcome.*

Materiaal

Voor deze week is geen nieuw materiaal voorhanden. De deelnemers werken met eerder aangeboden materiaal.

Blok 10

In de les

- Vervolg opbouw Mijn woordenlijst (tien per dag)
- Grammatica: Het werkwoord: infinitief, stam, tegenwoordige tijd
- Oefeningen Mijn woordenlijst (ook met woorden van vorige weken)
- TPRS: een hoofdstuk, bij voorkeur aansluitend bij het thema van *Welcome*
- Authentieke lees- en schrijfopdrachten (met behulp van taalkaarten).

© 2016 CINOP/ETV.nl

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Grammaticaoefeningen maken
- Werken aan apps en ander materiaal.

Materiaal

Downloads

- Download Infinitief, stam, werkwoordsvervoeging
- Download Opdrachten lezen
- Download Opdrachten schrijven

(Zie *Websites)*

Apps

Apps voorgaande weken.

Websites

- Lezen informatie: http://www.jekanmewat.nl/boekjes.htm Module 12 pag 18
- Schrijven brief: http://www.nt2taalmenu.nl/schrijven4/inhoud.htm Brief 6 en 7
- Schrijven formulier: http://www.nt2taalmenu.nl/formulier1/inhoud.htm Formulier Bestel
- www.2bdutch.nl (ondertitelde video's)
- http://janjaapdevries.weebly.com/anders-nog-iets.html: voorbeelden van liedjes (demo) om Nederlands te leren
- Grammatica: http://nt2taalmenu.nl/nt2/?page_id=862
- www.oefenen.nl met inlogcode voor *Welcome.*

Boeken

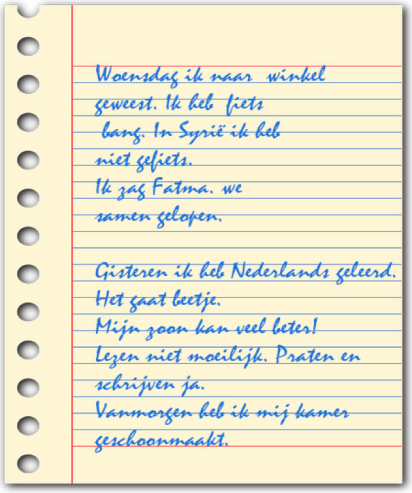
- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- *Klare taal!*
- *Eenvoudige basisgrammatica NT2*
- Leesmateriaal *Eenvoudig communiceren A1-A2*
- *Leeskaravaan*
- Woordenboeken.

Blok 11

In de les

- Vervolg opbouw Mijn woordenlijst
- Grammatica: verleden en voltooide tijd van regelmatige werkwoorden
- Lezen: verschillende werkwoordtijden onderstrepen in authentiek leesmateriaal
- Schrijven: dagboek (werkwoordtijden).

© 2016 CINOP/ETV.nl

- Luisteren: oefenen met luisterteksten (voorlezen, dvd, tv, websites)
- Gesprekken voeren: oefenen met gesprekken voeren
- TPRS: een hoofdstuk in de docentenhandleiding, bij voorkeur aansluitend bij het thema van *Welcome*. In het Werkboek staan tekeningen waar de deelnemers een verhaaltje bij kunnen schrijven. Laat het verhaaltje schrijven in verschillende tijden (tegenwoordige, verleden, voltooide).

Buiten de les

- Oefeningen Mijn woordenlijst met focus op interactie (samenwerken)
- Tv-kijken met opdrachten
- Lezen A2 met Taalkaart Lezen
- Schrijven A1/A2 met Taalkaart Schrijven
- Online werken aan *Welcome.*

Materiaal

Apps

- App Dutch grammar
- App Learn Dutch with Babbel
- App Duo Lingo
- App Nederlands voor buitenlanders Delftse methode 0-A2: zinnen oefenen
- App Fun easy learn Nederlands: 6.000 woorden: kies een thema dat het beste bij de rest van het aanbod past
- App Dutch

Websites

- www.oefenen.nl met inlogcode voor *Welcome.*

© 2016 CINOP/ETV.nl

Boeken

- *Het hele verhaal*, *Nederlands voor anderstaligen*, TPRS, *Klare taal!*
- *Eenvoudige basisgrammatica NT2*
- Leesmateriaal *Eenvoudig communiceren A1-A2*
- *Leeskaravaan*
- Woordenboeken.

Blok 12

In de les

Deze week is de 'Pas op de plaats'-week. Wat kun je deze week doen?

- De aangeboden woorden toetsen en herhalen.
- Ervaringen *Welcome* bespreken.
- Een start (redactievergadering!) maken met een aflevering van de oc-krant die door groep C is opgezet. Ideeën voor de inhoud van de krant: verslagen van interviews, nieuws, opinie, recept, gedicht, verhaal.

Buiten de les

De deelnemers werken aan de krant: ze houden interviews, plannen redactievergaderingen om taken te verdelen, schrijven, beslissen en leveren de kopij aan.

Materiaal

Alle tot zover aangeboden materialen.

© 2016 CINOP/ETV.nl

5 Richtlijnen aanpak groep C - Hoogopgeleiden

Blok 1

In de les

De eerste periode staat de verwerving van woordenschat centraal. Gebruik hierbij vooral de context van de deelnemer: laat hem zelf woorden kiezen voor Mijn woordenlijst.
Herhaling is belangrijk: werk met de oefeningen bij de woordenlijst. Hoe meer woorden de deelnemer kent, hoe gemakkelijker hij aan de vaardigheden kan werken. Er wordt ook gewerkt aan hele korte zinnen. De beste manier om daarmee te beginnen zijn taalriedels en TPR (zie hoofdstuk 2).
Je kunt je eerste lessen als volgt inrichten:

- Opbouw Mijn woordenlijst (tien woorden per dag): besteed aandacht aan zinnen waarin het woord voorkomt. Breid het aantal zinnen uit, samen met de deelnemers.
- Oefeningen Mijn woordenlijst .
- Bied zinnen aan die je op het centrum tegenkomt (eventueel vereenvoudigd).
- Hussel zinnen door elkaar of laat halve zinnen afmaken.
- Leg uit hoe de apps werken (zie *Materiaal*).
- TPR, hoofdstuk 2.

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Werken met woordenboeken en apps
- Korte zinnen lezen
- Korte zinnen schrijven
- Werken met apps
- De deelnemers krijgen in de bibliotheek de inlogcode voor de online-leerroutes van *Welcome* van *Oefenen.nl*. In principe is dit materiaal niet ontwikkeld voor hoogopgeleiden. Kijk onder het kopje Websites voor alternatieve websites. Alle websites die in dit overzicht staan vermeld, zijn gratis toegankelijk.
  Bespreek de ervaringen met online leren in de les.

Materiaal

Downloads

- Download Zinnen afmaken (zie *Websites*).

Apps

- App Dutch: start met les 1 t/m 8
- App Leer Nederlands: Most frequent words A1; Travel Phrases basics.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Websites

- Zinnen afmaken: Eindeloos-oefenen-met-schrijven-korte-versie.pdf.
- Goethe-Verlag biedt honderd gratis oefeningen om Nederlands te leren. Voor meer oefeningen rond woorden en korte zinnen volg deze link: http://www.goethe-verlag.com/book2/EN/ENNL/ENNL004.HTM. De eerste zestig oefeningen zijn rond woorden en zinnen.
  Je kunt de oefeningen doen vanuit vijftig talen, waaronder Arabisch. Let op: om door te gaan naar de volgende oefening moet je naar beneden scrollen en op het pijltje rechts van 'table of contents' klikken.
- Voor Tigrynia-sprekers is er een site waar vanuit het Tigrynia wordt vertaald: http://www.woordjesleren.nl/chapters.php?book=3163&description=Tigrinya-Nederlands+leren+vanuit+het+Tigrinya.
- *Taalriedels* http://www.utrechtisk.nl/TAALRIEDELS/taal.html.
  Deze site bevat elf audiobestanden. Als je de taalriedels in de klas wilt behandelen, kun je ze op een cd'tje of usb-stick zetten. Deelnemers kunnen de website ook in de bibliotheek bezoeken. *Taalriedels* is tevens in boekvorm verkrijgbaar.

Boeken

- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS, docentenhandleiding en werkboek. Bij TPR geef je de deelnemers korte opdrachten die ze daadwerkelijk moeten uitvoeren. Herhaling is hierbij heel belangrijk! Ze geven zelf ook opdrachten.
- In het werkboek staan schrijfoefeningen met de opdrachten (woorden) uit de docentenhandleiding.

Extra

- App Fun easy learn Nederlands: 6.000 woorden: kies een thema dat het beste bij de rest van het aanbod past.

Blok 2

In de les

De verwerving van de woordenschat en het maken van zinnen staan nog steeds centraal. Je werkt deze weken ook met TPRS.
Mogelijke indeling van je les:

- Opbouw Mijn woordenlijst (tien woorden per dag)
- Oefeningen Mijn woordenlijst
- TPRS, hoofdstuk 2. In dit hoofdstuk komen luisteren, lezen en schrijven aan bod: je gebruikt hiervoor de docentenhandleiding en het werkboek. De S staat voor Storytelling: op basis van de aangeboden woorden luisteren de deelnemers naar een verhaaltje en schrijven ze zelf ook een korte tekst.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Werken met woordenboeken en apps
- Online-programma's in de bibliotheek.

Materiaal

Downloads

- Download Zie blok 1.

Apps

- App Dutch, verder met les 1 t/m 8 en daily lesson. Om verder te gaan met lessen, gesprekken en woordenschat op thema moeten deelnemers drie vrienden uitnodigen via de in de app aangegeven link: dan kunnen ze gratis blijven werken op deze app.
- App Delftse methode 3.8 (korte zinnen)
- App Leer Nederlands: Travel Phrases: thema naar keuze
- App Duo-lingo.

Websites

- http://nt2taalmenu.nl/nt2/?page_id=1070 (opdrachten om af te drukken).
- http://www.goethe-verlag.com/book2/EN/ENNL/ENNL004.HTM Verder met oefeningen (totaal zestig) rond woorden en zinnen.
  Je kunt de oefeningen doen vanuit vijftig talen, waaronder Arabisch. Let op: om door te gaan naar de volgende oefening moet je naar beneden scrollen en op het pijltje rechts van 'table of contents' klikken.
- Tigrynia-sprekers:
  http://www.woordjesleren.nl/chapters.php?book=3163&description=Tigrinya-Nederlands+leren+vanuit+het+Tigrinya
- *Taalriedels* http://www.utrechtisk.nl/TAALRIEDELS/taal.html.
  Deze site bevat elf audiobestanden. Als je *Taalriedels* in de klas wilt behandelen, kun je deze op een cd'tje of usb-stick zetten. Deelnemers kunnen de website ook bezoeken in de bibliotheek. *Taalriedels* is tevens in boekvorm verkrijgbaar.

Boeken

- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- Woordenboeken.

Extra

- App Fun easy learn Nederlands: 6.000 woorden: kies een thema dat het beste bij de rest van het aanbod past.
- Via deze link kunnen deelnemers in de bibliotheek herhalen wat ze in het begin hebben geleerd: http://www.taalthuis.com/hoofdmenu-beginners/lesson-1-beginner/.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Blok 3

In de les

Deze week is een 'Pas op de plaats'-week. Wat kun je deze week doen?

- De aangeboden woorden toetsen en herhalen.
- TPRS herhalen.
- Extra lessen geven aan deelnemers die tot nu toe achterlopen. Andere deelnemers kunnen deze tijd gebruiken voor zelfstudie.
- Ervaringen onlineprogramma's uitwisselen, keuzes maken.
- Lanceer het idee om een 'oc-krant' te maken.
  Bij het maken van een krant komen diverse vaardigheden aan bod:
  - Redactievergadering: luisteren en spreken
  - Zoeken van adverteerders om kopieerkosten te betalen: luisteren en spreken
  - Standaardbrief aan adverteerders: schrijven
  - Verwerken van artikelen en nieuwsberichten: lezen
  - Schrijven van artikelen (mogelijk zijn er cursisten die korte Engelstalige artikelen willen proberen te vertalen: stimuleer hen en help hen hiermee).

  In het begin zal er veel hulp nodig zijn. Wat je wel alvast kunt vastleggen:
  - Hoe vaak verschijnt de krant?
  - Hoe gaat de krant heten?
  - Is er behoefte aan een aparte jongerenkrant?
  - Welke rubrieken nemen we op? (Denk aan nieuws, opinie, recepten, verhalen en gedichten, puzzels, strips.)
  - Wie vormen de kernredactie?
  - Wie is de voorzitter?
  - Wie maakt tekeningen?
  - Wie maakt foto's?
  - Wie is verantwoordelijk voor welke rubriek?

  Behalve het vergroten van taalvaardigheid is dit ook een goede manier om de vluchtelingen een stem te geven.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Werken met woordenboeken en apps
- Online-programma's in de bibliotheek
- Woorden zoeken rond kranten. Woorden uit de woordenlijst opzoeken in kranten: zin noteren waar ze in voorkomen.
- Voorbereidende activiteiten voor de krant.

Materiaal

- Verder werken aan materiaal Blok 1 en 2
- Kranten als voorbeeld (metro, jongerenkranten).

Blok 4

In de les

- Opbouw Mijn woordenlijst (tien woorden per dag): focus op het maken van zinnen en combinaties van zinnen (verhaaltjes). Dit hoeft niet noodzakelijk elke keer in de les, je kunt ook vragen/controleren of de deelnemers nieuwe woorden hebben leren kennen.
- Grammatica, zelfstandig naamwoord: meervoud, lidwoord, verkleinwoord
  Contextloze oefeningen zijn geschikt om de grammaticaregels beter te begrijpen. Bied de grammatica daarna zoveel mogelijk in de context aan.
- Oefeningen Mijn woordenlijst (focus op het vormen van zinnen met meervoud, verkleinwoord en lidwoord).
- Laat de deelnemers een boodschappenlijst maken (verkleinwoord, meervoud).
- TPRS, hoofdstuk 3. In dit hoofdstuk komen luisteren, lezen en schrijven aan bod.
- Bespreek de ervaringen met de online-programma's.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Lezen
- Schrijven: teksten bij Mijn woordenlijst en opdrachten (downloads en websites)
- Lezen en schrijven voor oc-krant
- Werken met apps
- Werken met aangeboden materialen.

Materiaal

Downloads

- Download Grammatica, uitleg en oefeningen (zie *Websites*).

Apps

- App Dutch
- App Delftse methode 3.8, Nederlands
- App Leer Nederlands
- App Duo-lingo

De meeste deelnemers zullen inmiddels hun eigen weg volgen op de apps. Het is niet meer mogelijk om de onderwerpen van de apps te verbinden aan de onderwerpen van de lessen. In veel apps kun je geen lessen overslaan: je mag pas verder als je de vorige oefening met een voldoende resultaat hebt afgesloten.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Websites

- http://www.goethe-verlag.com/book2/EN/ENNL/ENNL002.HTM
  De eerste zestig oefeningen zijn rond woorden en zinnen. Daarna komt er spelenderwijs wat grammatica bij. Deelnemers kunnen in deze periode doorgaan met de zinnen tot 77. Let op: om door te gaan naar de volgende oefening moet je naar beneden scrollen en klikken op het pijltje rechts van 'table of contents'.
- http://www.taalblad.be/woordleer/diminutief
- http://www.taalblad.be/woordleer/meervoud
- http://www.jufmelis.nl/spelling/meervoud-znw-beginner/Meervoud-1
- www.dutchgrammar.com, links, Dutch tests and exercises
- http://www.taalblad.be/woordleer/de-of-het-
- http://www.jufmelis.nl/extra/lidwoorden-invullen/lidwoorden-invullen-4
- www.nt2taalmenu.nl/nt2/?page_id=1070
- Ander materiaal: zie voorgaande blokken.

Boeken

- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- Woordenboeken.

Extra

- Via deze link kunnen deelnemers in de bibliotheek herhalen wat ze in het begin hebben geleerd: http://www.taalthuis.com/hoofdmenu-beginners/lesson-1-beginner/.
- Als de lessen voor *beginners* zijn doorgewerkt, kunnen ze verder met de lessen *intermediate.* Lezen, schrijven, luisteren en grammatica worden op deze site met elkaar verweven aangeboden.

Blok 5

In de les

- Opbouw Mijn woordenlijst (tien woorden per dag)
- Grammatica: persoonlijk voornaamwoord, bezittelijk voornaamwoord, aanwijzend voornaamwoord
- Oefeningen Mijn woordenlijst: focus op zinnen met voornaamwoorden (zie grammatica).

Introductie Taalkaarten Lezen: toelichting

- Leestekst met opdrachten bestaand materiaal (zie *Websites* voor link)
- Voorbeeld laten zien van krantenartikelen, advertenties voor oc-krant.

Introductie Taalkaarten Schrijven: toelichting

- Schrijftekst uit bestaand materiaal (zie *Websites* voor link)
- Voorbeeld laten zien van schrijfteksten voor oc-krant (ingezonden briefje, recept).

© 2016 CINOP/ETV.nl

Introductie Taalkaarten Luisteren: toelichting

- Voorbeeld luistertekst Taalkaart voorlezen (luistertekst staat in Toelichting Taalkaarten)
- Tips tv-programma's:
  - Grenzeloos verliefd
  - Vakantieliefde
  - Achter gesloten deuren
  - Jeugdjournaal
  - Goede tijden, slechte tijden
  - Klokhuis.

Introductie Taalkaarten Gesprekken voeren: toelichting

- Voorbeeld gesprekken voeren (als het kan, digitaal)
- Inventariseer voorkomende gesprekken
  - met je contactpersoon
  - in de supermarkt
  - met je docent
  - met een klant in de kledingwinkel van jouw oc
  - met de leraar of lerares van je kind.

- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPR hoofdstuk 3, Docentenhandleiding en Werkboek. Besteed aandacht aan het lezen en schrijven van korte teksten. Misschien zit er materiaal bij voor de oc- krant!
- Lezen en schrijven:
  - Lees- en schrijftaken met opdrachten (downloads)
  - Lees- en schrijftaken voor de oc-krant (authentiek materiaal, met behulp van taalkaarten)
- Bespreek de ervaringen met de online-programma's.

Buiten de les

- Oefeningen Mijn woordenlijst
- Leesteksten met opdrachten, lezen voor de krant, lezen voor je plezier
- Schrijfopdrachten, teksten schrijven bij Mijn woordenlijst, schrijven voor de krant

© 2016 CINOP/ETV.nl

- Tv-programma's bekijken met behulp van Taalkaart Luisteren
- Gesprekken voeren, voorbereiden met Taalkaart Gesprekken voeren, interviews en overleg voor oc-krant
- Werken met apps
- Werken met eerder aangeboden materialen.

Materiaal

Downloads

- Download Oefeningen bezittelijk voornaamwoord
- Download Oefeningen persoonlijk en aanwijzend voornaamwoord
- Download Voorbeelden lezen en schrijven

(Zie *Websites*)

Websites

- Luisteren: http://www.2bdutch.nl/(ondertitelde video's)
- http://janjaapdevries.weebly.com/anders-nog-iets.html: voorbeelden (demo) van liedjes om Nederlands te leren
- Leestekst: http://nt2taalmenu.nl/nt2/?page_id=96
- Schrijftaak: http://nt2taalmenu.nl/nt2/?page_id=155
- Grammatica, persoonlijk, bezittelijk en aanwijzend voornaamwoord, uitleg en oefeningen:
  - http://www.cbehalle-vilvoorde.be/Oefhp/Indexmodule4.htm
  - http://www.berktekst.nl/grammatica/grammatica-woordsoorten/aanwijzend-voornaamwoord/aanwijzend-voornaamwoord-01
  - http://www.taalblad.be/woordleer/possessief-pronomen
  - http://www.dutchgrammar.com/nl/?n=Pronouns.ps06
  - http://www.jufmelis.nl/woordsoorten/Persoonlijk-voornaamwoord/Persoonlijk-voornaamwoord-1

Apps

- Gesprekken voeren: App *Learn Dutch with Babbel* (gericht op conversatie).

Boeken

- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- Woordenboeken
- Leesmateriaal *Eenvoudig communiceren A1 - A2* (zelf keuze maken).

Extra

- Betrek zoveel mogelijk authentieke taaltaken per vaardigheid bij de taalondersteuning: werk toe naar een aflevering van de oc-krant!
- Ander materiaal: zie voorgaande blokken.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Blok 6

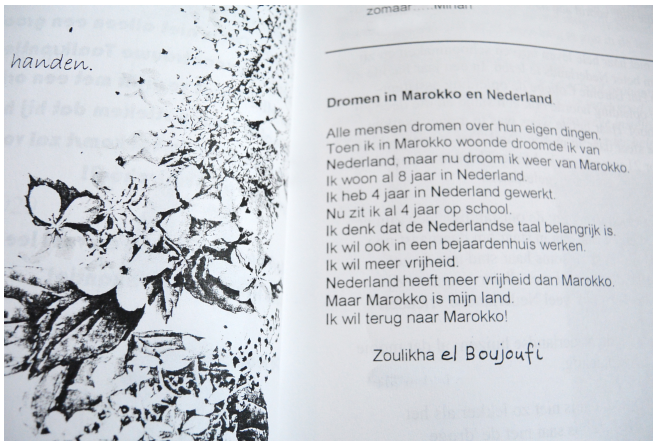
In de les

Deze week is de 'Pas op de plaats'-week. Wat kun je deze week doen?

- De aangeboden woorden toetsen en herhalen
- TPRS herhalen
- Extra lessen geven aan deelnemers die tot nu toe achterlopen. Andere deelnemers kunnen deze tijd gebruiken voor zelfstudie.
- Lezen voor je plezier onder de aandacht brengen: materiaal 'Eenvoudig communiceren' bespreken.
- Ervaringen online programma's bespreken
- Evalueren
- Redactievergadering krant:
  - Besluiten inventariseren, datum voor eerste editie bepalen
  - Inventariseren welk schrijfwerk van de afgelopen weken geschikt is
  - Ideeën inventariseren
  - Concrete afspraken maken: tijdpad, taken, uitgave, lancering.

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Werken aan editie oc-krant
- Werken met aangeboden materialen.

Materiaal

- Voor deze week is er geen nieuw materiaal voorhanden: de focus ligt op het maken van de krant. Daarnaast kunnen de deelnemers verder met materiaal van voorgaande weken.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Blok 7

In de les

- Bespreken Mijn woordenlijst
- Grammatica, het werkwoord: tegenwoordige tijd
- Oefeningen Mijn woordenlijst (ook met woorden uit vorige weken) met nadruk op verleden tijd
- TPRS, hoofdstuk 5
- Lees- en schrijftaken met opdrachten
- Authentieke lees- en schrijftaken
- Lees- en schrijftaken voor de oc-krant (met behulp van taalkaarten)
- Bespreking (vergadering) editie oc-krant: inventarisatie
- Ervaringen online-programma's bespreken
- Uitwisselen tips: hoogopgeleiden geven vaak zelf vorm aan hun taalleerproces. Laat hen ideeën die ze uitproberen, onderling delen.

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Grammaticaoefeningen maken (zie *Websites*)
- Leesteksten met opdrachten, lezen voor de krant, lezen voor je plezier
- Schrijfopdrachten, teksten schrijven bij Mijn woordenlijst, schrijven voor de krant
- Tv-programma's bekijken met behulp van Taalkaart Luisteren
- Gesprekken voeren, voorbereid met Taalkaart, interviews en overleg voor oc-krant
- Werken met eerder aangeboden materialen.

Materiaal

Downloads

- Download Uitleg en oefeningen werkwoord tegenwoordige tijd
- Download Lees- en schrijfopdrachten

(Zie *Websites*)

Websites

- Luisteren: www.nujournaal.nl Nederlands ondertiteld.
- www.nt2taalmenu.nl: lees-, schrijf-, luister- en spreekopdrachten op A2.
- http://www.jufmelis.nl/werkwoordspelling: een site niet speciaal voor NT2, maar wel heel bruikbaar en toegankelijk.
- http://www.taalblad.be/woordleer/het-verbum: op de site staan voorbeelden van grammaticavormen in de authentieke context en in de context van een zin.
- http://www.nederlandswebsite.nl/hsl1.html: site voor mbo, voor werkwoordspelling zeer bruikbaar.
- www.nieuwsbegrip.nl: lezen, gratis licentie voor twee maanden.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Boeken

- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- Woordenboeken
- Leesmateriaal *Eenvoudig communiceren A1 - A2* (zelf keuze maken).

Extra

- Ander materiaal: zie voorgaande weken
- Betrek zoveel mogelijk authentieke taaltaken per vaardigheid bij de taalondersteuning: werk toe naar een aflevering van de oc-krant.

Blok 8

In de les

- Vervolg opbouw Mijn woordenlijst
- Grammatica: verleden en voltooide tijd
- Oefeningen Mijn woordenlijst (ook met woorden uit vorige weken!)
- TPRS, hoofdstuk 6. Besteed aandacht aan de behandelde grammatica bij het schrijven van het verhaaltje.
- Lees- en schrijftaken met opdrachten
- Authentieke lees- en schrijftaken
- Lees- en schrijftaken voor de oc-krant (met behulp van taalkaarten)
- Bespreking (vergadering) editie oc-krant: inventarisatie
- Ervaringen online programma's bespreken
- Uitwisselen tips: hoogopgeleiden geven vaak zelf vorm aan hun taalleerproces. Laat hen ideeën die ze uitproberen, onderling delen.
-

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Grammaticaoefeningen maken (zie *Websites*)
- Leesteksten met opdrachten, lezen voor de krant, lezen voor je plezier
- Schrijfopdrachten, teksten schrijven bij Mijn woordenlijst, schrijven voor de krant
- Tv-programma's bekijken met behulp van Taalkaart Luisteren
- Gesprekken voeren, voorbereid met Taalkaart Gesprekken voeren, interviews en overleg voor oc-krant
- Werken met eerder aangeboden materialen.

Materiaal

Downloads

- Download Uitleg en oefeningen verleden en voltooide tijd werkwoord
- Download Lees- en schrijfopdrachten blok 7

(Zie *Websites*)

© 2016 CINOP/ETV.nl

Websites

- Zie blok 7. Via de daar genoemde links oefeningen maken van de verleden en voltooide tijd.

Boeken

- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- Woordenboeken
- Leesmateriaal Eenvoudig communiceren A2 (zelf keuze maken).

Extra

- Betrek zoveel mogelijke authentieke taaltaken per vaardigheid bij de taalondersteuning: werk toe naar een aflevering van de oc-krant!
- Ander materiaal: zie voorgaande weken.

Blok 9

In de les

Deze week is de 'Pas op de plaats'-week. Wat kun je deze week doen?

- De aangeboden woorden en grammatica toetsen en herhalen
- TPRS herhalen
- Extra lessen geven aan deelnemers die tot nu toe achterlopen. Andere deelnemers kunnen deze tijd gebruiken voor zelfstudie.
- Redactievergadering oc-krant
  - Tweede of volgende editie: evalueren en doorgaan met editie 2, 3 et cetera
  - Eerste editie: laatste puntjes op de i aanbrengen
- Bespreken van Nederlandse televisieprogramma's die de deelnemers hebben gevolgd
- Ervaringen online-programma's bespreken.

Buiten de les

- Nederlands gesproken programma of serie volgen
- Werken aan oc-krant
- Verder werken met aangeboden of zelfstandig gezocht materiaal.

Materiaal

- Voor deze week is er geen nieuw materiaal voorhanden: de focus ligt op het maken van de krant. Daarnaast kunnen de deelnemers verder met materiaal van voorgaande weken.

Blok 10

In de les

- Vervolg opbouw Mijn woordenlijst (tien per dag)
- Grammatica: samengestelde zin, voegwoorden

© 2016 CINOP/ETV.nl

- Oefeningen Mijn woordenlijst (ook met woorden uit vorige weken) met nadruk op samengestelde zinnen
- TPRS, hoofdstuk 6. Laat het verhaaltje bij de tekeningen in het Werkboek schrijven in samengestelde zinnen.
- Schrijftaken (opdrachten)
- Instructieteksten: laat de deelnemers instructieteksten verzamelen in het opvangcentrum of daarbuiten
- Authentieke lees- en schrijftaken
- Lees- en schrijftaken voor de oc-krant (met behulp van taalkaarten).

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Grammaticaoefeningen maken (zie *Websites*)
- Lezen voor de krant, lezen voor je plezier
- Schrijfopdrachten, teksten schrijven bij Mijn woordenlijst, schrijven voor de krant
- Tv-programma's bekijken met behulp van Taalkaart Luisteren
- Gesprekken voeren, voorbereid met Taalkaart, interviews en overleg voor oc-krant
- Werken met eerder aangeboden materiaal.

Materiaal

Downloads

- Download Oefeningen samengestelde zinnen, uitleg en oefeningen
- Download Schrijfopdrachten

(Zie *Websites*)

Websites

- Grammatica-uitleg: http://www.taalblad.be/zinsbouw
- Grammaticaoefeningen: http://nt2taalmenu.nl/nt2/?page_id=159
- Grammaticaoefeningen: http://www.goethe-verlag.com/book2/EN/ENNL/ENNL002.HTM oefening 91-97
- Lezen: http://www.metronieuws.nl/
- Luisteren: zie voorgaande websites
- Schrijven: http://nt2taalmenu.nl/nt2/?page_id=155

Apps

- App Metro: Een gratis app om dagelijks het binnen- en buitenlandse nieuws te volgen.

Boeken

- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- Woordenboeken
- *De omgevallen boekenkast*.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Extra

- Betrek zoveel mogelijk authentieke taaltaken per vaardigheid bij de taalondersteuning: werk toe naar een aflevering van de oc-krant
- Ander materiaal: zie voorgaande weken.

Blok 11

In de les

- Vervolg opbouw Mijn woordenlijst
- Informatieve teksten lezen uit kranten en ander materiaal
- Handleidingen en gebruiksaanwijzingen bestuderen die relevant zijn in de context: instructies opvolgen
- Verslag van taaltraject maken (werkwoordtijden, samengestelde zinnen). Leg nadruk op woorden die te maken hebben met het thema van TPRS.
- Oefenen met luisterteksten (dvd, tv, websites)
- Oefenen met gesprekken voeren
- TPRS, hoofdstuk 6
- Redactievergadering: naast het maken van de eigen krant begeleidt groep C ook het verzorgen van een editie door groep B. Bij groep A worden schrijfproducten opgehaald om in deze editie te verwerken.

Buiten de les

- Oefenen Mijn woordenlijst
- Grammaticaoefeningen maken (zie *Websites*)
- Lezen voor de krant, lezen voor je plezier, lezen van gebruiksaanwijzingen
- Schrijfopdrachten, teksten schrijven bij Mijn woordenlijst, schrijven voor de krant
- Tv-programma's bekijken met behulp van Taalkaart Luisteren
- Gesprekken voeren, voorbereid met Taalkaart, interviews en overleg voor oc-krant
- Werken met materiaal voorgaande weken.

Materiaal

Downloads

- Download Verslag schrijven
- Download Gebruikershandleidingen

(Zie *Websites*)

Websites

- Lezen: www.nu.nl
- Lezen: https://www.gebruikershandleiding.com/
- Verslag schrijven: http://www.wolfert.nl/college/wp-content/uploads/2013/09/Hoe_schrijf_ik_een_verslag_1_1361189540.pdf
- Websites voorgaande weken.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Apps

- Apps voorgaande weken.

Boeken

- *Het hele verhaal*, Nederlands voor anderstaligen, TPRS
- Woordenboeken
- Leesboeken uit voorgaande weken.

Extra

- Werk toe naar de laatste editie van de oc-krant
- Ander materiaal: zie voorgaande weken.

Blok 12

In de les

Deze week is de 'Pas op de plaats'-week. Wat kun je deze week doen?

- De aangeboden stof toetsen en herhalen
- Ervaringen online programma's bespreken
- Redactievergadering:
  - Slot-editie
  - Editie Groep A en B.

Buiten de les

- Werken aan de krant: interviews, plannen van redactievergaderingen om taken te verdelen, schrijven, beslissen, kopij aanleveren.
- Coördinatie en uitgave krant groep B, met daarin opgenomen bijdragen van groep A.

Materiaal

Alle tot zover aangeboden materialen

© 2016 CINOP/ETV.nl

6 Overzicht materialen

Hieronder tref je een korte beschrijving van de genoemde materialen aan. Sommige materialen zijn n iet in de richtlijnen opgenomen, maar staan hier toch vermeld vanwege de geschatte bruikbaarheid.

Een belangrijk criterium voor de materiaalkeuze was de gratis beschikbaarheid. Veel websites bieden gratis downloadbaar materiaal aan. Methodes zijn zoveel mogelijk vermeden omdat deze na het verkrijgen van de status worden ingezet in cursussen. Methodes zijn alleen vermeld als er geen alternatief voorhanden was, zoals bijvoorbeeld voor TPRS (*Het hele verhaal*) en het schrijven van het Latijnse schrift (Alfaschrift).
Bij het samenstellen van het overzicht is niet gestreefd naar volledigheid.
Materialen waarbij geen prijs staat vermeld, zijn gratis.

© 2016 CINOP/ETV.nl

Titel	Beschrijving	Vaardigheid	Doelgroep	Niveau
www.nt2taalmenu.nl **Mogelijkheid tot downloaden en afdrukken van klein aantal oefeningen.**	Op deze website kunnen cursisten digitaal oefeningen maken. De meeste oefeningen zijn gratis, maar voor een klein deel moet betaald worden. Op de website zijn de oefeningen per niveau (A1, A2, B1, B2) en daarbinnen per vaardigheid (luisteren, lezen, schrijven, spreken, grammatica) geclusterd. De oefeningen hebben betrekking op het dagelijks leven en het materiaal is ontwikkeld door Stichting Taalmenu (een groep docenten NT2).	Luisteren, lezen, schrijven, spreken, grammatica	Midden- en laag (met name de oefeningen op lagere niveaus zijn minder aantrekkelijk voor hoog)	A1,A2, B1
www.jekanmewat.nl **Mogelijkheid tot downloaden en afdrukken van oefeningen.**	Deze gratis website is van dezelfde makers als nt2taalmenu, maar nu gericht op de beginnende taalgebruiker die richting A1 werkt. Er wordt gewerkt met 15 modules waarin de vaardigheden (luisteren, lezen, schrijven, spreken, grammatica en woordenschat) via de audio-lexicale aanpak aangeboden worden. De oefeningen kunnen digitaal gemaakt worden, maar de modules kunnen ook gedownload en afgedrukt worden (pdf).	Luisteren, lezen, schrijven, spreken, grammatica, woordenschat	Laag (de oefeningen zijn minder aantrekkelijk voor hoog)	Richting A1
www.taalthuis.com	Op deze website kunnen cursisten in het Engels zelfstandig een online cursus volgen. Ze kunnen zelfstandig informatie over grammatica, woordenschat en uitspraak bestuderen. Ook zijn er digitale oefeningen beschikbaar met uitlegfilmpjes of audio, die vanuit het Engels worden aangeboden. Er wordt onderscheid gemaakt tussen 'beginners' en 'intermediate'. Tegen betaling zijn meer oefeningen beschikbaar, maar het gratis gedeelte biedt ook al een redelijke hoeveelheid materiaal.	Grammatica, woordenschat	Hoog (voertaal Engels)	A1, A2, B1

© 2016 CINOP/ETV.nl

Titel	Beschrijving	Vaardigheid	Doelgroep	Niveau
App Taalklas.nl Plus (ETV.nl) Zowel voor Apple als Android	Met deze app oefen je woorden van het oefenprogramma *Taalklas.nl Plus* op *Oefenen.nl*. Bij ieder van de 12 onderwerpen kun je oefenen. Met het onderdeel 'Woorden' kun je alle woorden van een thema eerst bekijken en beluisteren. Kies dan bij een thema één van de vijf spellen. De app kan zelfstandig naast *Taalklas.nl Plus* worden gebruikt.	Woordenschat	Alle doelgroepen	A1/A2
App Fun easy learn - Nederlands	Audio-lexicale app voor het leren van woorden (6000!) en het schrijven van zinnen (dictee) per thema. Gemakkelijk toegankelijk en aantrekkelijk vormgegeven.	Woorden, schrijven	Midden, hoog	A1, A2
App Delftse methode Dm	Dit is een app, ontwikkeld volgens de Delftse methode. Deze methode gaat uit van het integraal aanleren van eenvoudige zinnen voor de start van een traject. Eerst worden 35 eenvoudige zinnen voorgelezen waarna je ze zelf kunt nazeggen. Ten slotte kun je jezelf terugluisteren. Er zit een luistertraining bij. Daarna moet je de zinnen nazeggen zonder te lezen (luistertraining). Je kunt een toets en oefeningen doen.	Zinsbouw	Midden, hoog	A1, A2
App Leer Nederlands	Dit is een app voor het aanleren van zinnen en woorden. Voordeel: je kunt op thema en niveau kiezen en ook hoeveel tijd je eraan wilt besteden. Als moedertaal kun je o.a. Engels en Arabisch kiezen. Nadeel: de app is moeilijk toegankelijk voor laagopgeleiden.	Woorden en zinsbouw	Hoog	A2

© 2016 CINOP/ETV.nl

Titel	Beschrijving	Vaardigheid	Doelgroep	Niveau
App Fun easy learn - Nederlands	Audio-lexicale app voor het leren van woorden (6000!) en het schrijven van zinnen (dictee) per thema. Gemakkelijk toegankelijk en aantrekkelijk vormgegeven.	Woorden, schrijven	Midden, hoog	A1, A2
App Dutch Grammar	Dit is een app voor grammatica, je moet zinnen aanvullen met op de juiste manier vervoegde woorden. Als je de app opent, kom je reclame tegen voor een andere app. Die moet je wegklikken voor je kunt beginnen. De app is aantrekkelijk vormgegeven en in zes series oefeningen verdeeld.	grammatica	Midden, hoog	A2, B1
http://www.hetbegintmettaal.nl/spreektaal/ **Mogelijkheid tot downloaden en afdrukken van het materiaal.**	SpreekTaal is materiaal waarmee anderstaligen ondersteund kunnen worden bij het beter leren spreken van Nederlands. Het bestaat uit 15 losse, afzonderlijk te gebruiken modules met luistermateriaal. Het materiaal (audio en oefeningen) kan gratis gedownload worden van de website, maar hiervoor moet de organisatie of vrijwilliger zich wel eerst registreren.	Spreken	Volwassenen	A1, A2
App (Mondly) Dutch	Aantrekkelijk vormgegeven en toegankelijke app voor het leren van woorden en zinnen. Bevat ook een interactieve modus via Facebook. Je krijgt elke dag een herinnering dat er een lesje voor je klaarstaat. Je kunt de tijd instellen die je aan de app wilt besteden.	Woorden en zinnen, spreken	Midden, hoog	A1, A2

© 2016 CINOP/ETV.nl

Titel	Beschrijving	Vaardigheid	Doelgroep	Niveau
www.2bdutch.nl	Op deze website kun je Nederlandse video's bekijken met ondertiteling in het Engels, Duits, Spaans, Frans en Portugees. Voor docenten/vrijwilligers is er een handleiding hoe er gewerkt kan worden met de video's in de les. De video's zijn verdeeld over verschillende categorieën als cultuur, geschiedenis, films, muziek en sport. Ook zijn er video's voor (jonge) kinderen. Ook leuk om te gebruiken als kennismaking met de Nederlandse samenleving/cultuur.	Luisteren, woordenschat	Midden, hoog (kennis van het Engels of andere moderne vreemde taal nodig)	A2, B1
Een dag met Fatima Tas (Uitgeverij Coutinho, 2005, prijs € 19,50)	In dit boek zijn 128 foto's opgenomen waarmee een dag uit het leven van een Turkse vrouw in Nederland wordt geschetst: boodschappen doen, kinderen naar school brengen en naar de Nederlandse les gaan. Er is een cd bijgevoegd waarop je kunt luisteren naar eenvoudige verhalen bij de foto's. Het boek is bedoeld voor anderstalige analfabeten die al een basiswoordenschat in het Nederlands hebben.	Spreken, luisteren	Laag, laaggeletterden	A1
Eenvoudige basisgrammatica NT2 (Uitgeverij Boom, 2015, prijs € 28,-)	Dit grammaticaboek is eenvoudig van opzet en bedoeld voor de beginnende, laagopgeleide cursist. In 40 korte, geïllustreerde hoofdstukken worden de Nederlandse grammaticaregels uitgelegd. De lessen kennen een opbouw in moeilijkheidsgraad en bevatten veel oefeningen. Extra oefeningen zijn te downloaden via: http://www.nt2.nl/documenten/eenvoudige_basisgrammatica/eenvoudige_basisgrammatica_extra_oefeningen_site.pdf.	Grammatica	Laag	A1, A2
Leerwoordenboek Nederlands (Coutinho, 2005, prijs € 22,-)	Dit is een basiswoordenboek Nederlands voor beginnende cursisten. Er worden ruim 2.700 woorden behandeld door middel van voorbeelden, illustraties en synoniemen. Bij elk woord is er ruimte voor aantekeningen, bijvoorbeeld een	Woordenschat	Laag	A1, A2

© 2016 CINOP/ETV.nl

Titel	Beschrijving	Vaardigheid	Doelgroep	Niveau
	vertaling van het woord in de eigen taal. Naast hoogfrequente woorden uit de gangbare methodes zijn er ook woorden als 'inburgeren' en 'subsidie' opgenomen.	Woordenschat	Laag	A1, A2
Boekje erbij?! (via Hollandse Kost, prijs € 6,50)	Een klein boekje met 20 korte teksten en vragen die helpen de leesvaardigheid en woordenschat te vergroten. Bij elke tekst staat een klank of woord centraal. De teksten zijn geschreven door een ANT2-docent en voorzien van illustraties.	Lezen	Laag, laaggeletterden	< A1
Klare Taal! (Uitgeverij Boom, 2011, prijs € 42,50)	Dit boek is geschikt voor cursisten die al enkele jaren onderwijservaring hebben. Het is een grammaticanaslagwerk met informatie, oefeningen, voorbeelden en illustraties om de kennis van de grammatica op te hogen. De 88 lessen bestaan uit drie delen: in deel 1 worden de grammaticale structuren behandeld, in deel 2 komt de functie van deze structuren aan de orde en in deel 3 kan de cursist de spelling en het gebruik van leestekens leren beheersen. De antwoorden staan achter in het boek.	Grammatica	Midden, hoog	A1, A2, B1
Van Dale Beeldwoordenboek Nederlands (Van Dale, 2015, prijs € 14,99)	Een woordenboek waarin ruim 7.500 woorden per thema zijn ingedeeld (thuis, onderweg, eten en drinken, opleiding en beroep, getallen en maten et cetera). Bij elk woord staat een afbeelding als uitleg. Van Dale kent ook andere beeldwoordenboeken, bijvoorbeeld de Nederlands-Arabische variant, waarin niet alleen woorden in het Nederlands, maar ook in het Arabisch verklaard worden.	Woordenschat	Alle doelgroepen	A1, A2

© 2016 CINOP/ETV.nl

Titel	Beschrijving	Vaardigheid	Doelgroep	Niveau
Anders nog iets? NT2-liedjes (Uitgeverij Boom, 2009, prijs € 32,50)	Een andere manier om het Nederlands te leren: dit boek bevat liedjes in eenvoudig Nederlands met een makkelijk mee te zingen melodie en een herhaling van nuttige zinnen en woorden. De liedjes hebben betrekking op thema's als kennismaken, familie, naar de winkel gaan, maar ook op ervaringen van cursisten zelf. Het boek bevat een ondersteunende website met alle liedjes, liedteksten en akkoorden. Iedere les bestaat uit meerdere oefeningen, er is een handleiding voor docenten/vrijwilligers in het boek opgenomen.	Luisteren, maar in de oefeningen komen ook andere vaardigheden aan bod	Alle doelgroepen	A1, A2
Start!-krant (via http://www.eenvoudigcommuniceren.nl/start-krant, **prijs € 75,- voor een jaarabonnement)**	Deze krant komt maandelijks uit en bevat belangrijk en actueel nieuws in eenvoudige taal. De onderwerpen hebben vaak betrekking op Nederland, waardoor de krant ook geschikt is voor inburgeraars. Teksten zijn geschreven in korte zinnen en moeilijke woorden worden verklaard in een woordenlijst. Er is verduidelijking door afbeeldingen en bij afname van twee exemplaren is er een gratis digitale lesbrief beschikbaar.	Lezen	Alle doelgroepen	A2
Diverse leesboeken (via http://www.eenvoudigcommuniceren.nl/romans/romans-volwassenen?doelgroep=68, **prijs ca. € 10,- per boek)**	Op deze website vind je een overzicht van titels, uitgegeven door *Eenvoudig communiceren.* Je vindt er boeken voor volwassenen op verschillende niveaus. De boeken op niveau A1/A2 zijn eenvoudig (ook qua onderwerpen) maar op A2/B1-niveau zijn er bewerkingen van	Lezen	Alle doelgroepen	A1/A2, A2/B1

© 2016 CINOP/ETV.nl

Titel	Beschrijving	Vaardigheid	Doelgroep	Niveau
	hedendaagse romans, o.a. van Het Diner (Herman Koch). Van een aantal boeken kun je de eerste pagina's downloaden en afdrukken.			
Diverse leesboeken (via http://www.nbdbiblion.nl/mediaproducten/eigen-uitgaven/makkelijk-lezen/young-adults-en-volwassenen/leeskaravaan, prijs € 7,95 - € 14,95 per boek)	In de reeks *Leeskaravaan* worden boeken uitgegeven voor volwassenen die moeite hebben met lezen of die Nederlands aan het leren zijn. De boeken zijn geschreven in eenvoudige taal: de hoofdstukken zijn opgedeeld in tekstblokken met korte zinnen, de bladspiegel is ruim en overzichtelijk. Het betreft materiaal in verschillende genres.	Lezen	Alle doelgroepen	A2/B1
Leesserie Uitgeverij Zwijsen (niet meer te koop, wel via de bibliotheek)	De woordkeuze, zinsopbouw en verhaallijn zijn in de acht boekjes eenvoudig. De tekst is opgebouwd uit woorden uit het basisvocabulaire van de studenten die niveau A2 beheersen. De verhalen spelen zich af in de belevingswereld van volwassenen en beschrijven situaties die heel herkenbaar zijn voor iemand die inburgert in Nederland. De tekst is geïllustreerd in kleur en moeilijke begrippen zijn in kleur afgedrukt en worden achterin d.m.v. beelden uitgelegd.	Lezen, woordenschat	Alle doelgroepen	A2
Het grote puzzel- en doeboek voor anderstaligen (Uitgeverij VanDorp Educatief, prijs € 19,95)	In dit boek vind je puzzels en spelletjes om te oefenen met de Nederlandse taal. Het zijn afwisselende oefeningen (vorm, inhoud en moeilijkheidsgraad).	Woordenschat, grammatica, lezen	Alle doelgroepen	A2/B1

© 2016 CINOP/ETV.nl

Titel	Beschrijving	Vaardigheid	Doelgroep	Niveau
www.goethe-verlag.com **1: Woordenschat**	Website voor het leren van woorden.	Woordenschat	Hoog	Alle niveaus
www.goethe-verlag.com **2: Grammatica**	Website voor het oefenen met grammatica.	Grammatica	Hoog	Alle niveaus
Het hele verhaal, Nederlands voor anderstaligen (Uitgeverij Arcos 2010, prijs werkboek € 18,-, prijs docentenhandleiding € 27,-)	De methode is gebaseerd op TPR en TPRS, waarbij de deelnemer via opdrachten geactiveerd wordt. TPR is de afkorting van Total Physical Response, waarbij de deelnemer geactiveerd wordt door opdrachten daadwerkelijk uit te voeren (Ali, doe de deur dicht. Fatma, pak je pen). TPRS combineert actief taalleren door middel van lichamelijke handelingen met Mijn vraag-antwoordgesprekken en het vertellen van verhalen. Vocabulaire en taalstructuren worden geleerd door een aantal verschillende technieken die zorgen voor begrijpelijke input en herhaling van het doelvocabulaire in context.	Woordenschat, lezen, luisteren, schrijven, spreken	Midden, hoog	A1-B1
De omgevallen boekenkast (Uitgeverij Boom, prijs € 21,50)	Er is al vele jaren een groot gebrek aan leuk leesmateriaal voor NT2-leerders. Dankzij *De omgevallen boekenkast* is dit probleem eindelijk opgelost. De bloemlezing bevat vlot leesbare, aantrekkelijke verhalen of romanfragmenten. Elke tekst wordt ingeleid en toegelicht; daarnaast zijn er oefeningen en opdrachten. Bovendien krijgen de cursisten suggesties over wat zij verder zouden kunnen lezen. Deze dwarsdoorsnede van de Nederlandse literatuur is geschikt voor zowel klassikaal als individueel gebruik.	Lezen	Hoog	

© 2016 CINOP/ETV.nl

Titel	Beschrijving	Vaardigheid	Doelgroep	Niveau
www.dutchgrammar.com	Engelstalige website met veel informatie over Nederlandse grammatica.	Grammatica	Hoog	A2, B1
www.lesexpress.nl	Nederlands leren vanuit het Engels.	Woorden, grammatica	Hoog	A1-B2
www.taalblad.be	Belgische website met compacte basisgrammatica en oefeningen.	Grammatica		
www.nujournaal.nl	Nederlands nieuws. Beeld, geluid, Nederlandse ondertiteling. Je kunt het beeld stilzetten als je wilt lezen.	Luisteren, lezen	Hoog	A2, C2
Basis Inburgering **Onder deze naam is het programma 'Basisexamen inburgering' van Ad Appel op *Oefenen.nl* toegankelijk.** **Gratis**	Met dit programma leer je tussen de 1.200 en 1.500 woorden die horen bij het taalniveau A1. Het zijn de meest voorkomende woorden van het Nederlands. Je leert alle woorden met ondersteuning van bijna 1.800 foto's. Op die manier kun je woorden beter onthouden. Het programma werkt niet op Internet Explorer.	Woordenschat	Alle doelgroepen	A1
Station Nederlands op *Oefenen.nl* **Van Edusom, ITTA en Gemeente Amsterdam** **Gratis** **Ook via** www.stationnederlands.nl	*Station Nederlands* is een oefenprogramma bij de radio- en televisielessen *Leer Nederlands* van Edusom. Iedereen die Nederlands wil leren, kan ermee oefenen. De lessen gaan over: een gesprek bij de dokter, zoeken naar werk, praten op de school van je kinderen et cetera. Je luistert naar gesprekken en maakt oefeningen met woorden en zinnen. Je kunt woorden opzoeken in het woordenboek en luisteren naar de uitspraak van woorden.	Woordenschat, luisteren, zinnen maken	Alle doelgroepen	A1
Werkboek Taalklas.nl Plus	Dit werkboek bevat opdrachten, korte stukken tekst en bijbehorende oefeningen bij *Taalklas.nl Plus* op	Woordenschat	Alle doelgroepen	Vanaf A1 naar A2

© 2016 CINOP/ETV.nl

Titel	Beschrijving	Vaardigheid	Doelgroep	Niveau
(Eenvoudig Communiceren/ETV.nl) www.eenvoudigcommuniceren.nl **Prijs € 15,-. Bij afname van 10 stuks € 10,50 per stuk**	*Oefenen.nl*. De onderwerpen zijn dicht bij huis gekozen. Je leert woorden die je in het contact met je omgeving regelmatig tegenkomt. Het werkboek kan zelfstandig naast *Taalklas.nl Plus* worden gebruikt.			
Werkboek Klik & Tik **Stichting Expertisecentrum ETV.nl** www.etv.nl, **prijs € 10,71**	Werkboek bij de programma's *Klik & Tik* op Oefenen.nl. In het boek vind je instructies, opdrachten, tips en informatie. Het bestaat uit drie delen: internet, e-mail en teksten schrijven op de computer. Je kunt het boek ook los gebruiken.	Digitale vaardigheden	Alle doelgroepen	
Alfaschrift **Uitgeverij Boom** **Prijs € 17,50**	Zie Richtlijnen aanpak groep A	Schriftbeheersing Latijnse schrift	Alfabetisering	
Beter lezen **Uitgeverij Boom** **Prijs per boek €12 - €14,50**	Zie Richtlijnen aanpak groep A	Lezen	Alfabetisering B en C	
www.melkwegplus.nl	Zie Richtlijnen aanpak groep A	Lezen	Alfabetisering	
App Schrijfbeter **Bestellen via Boom**	Zie Richtlijnen aanpak groep A	Spelling	Alfabetisering	
Nederlands in Beeld **Uitgeverij Boom** **Prijs €31,50**	Zie Richtlijnen aanpak groep A	Woordenschat	Alfabetisering	
Taalriedels **Wolters Noordhoff 2003**	Met Taalriedels wordt geoefend in het vloeiend gebruiken van alledaagse uitdrukkingen. Cursisten	Woordenschat, zinsbouw en uitspraak	Alle doelgroepen	< A1

© 2016 CINOP/ETV.nl

Titel	Beschrijving	Vaardigheid	Doelgroep	Niveau
Herzien door Boom in 2014 **Prijs onbekend**	leren de routineformuleringen op het juiste moment gebruiken, met de goede uitspraak, intonatie en het juiste ritme. Door de bijzondere manier van oefenen zorgt Taalriedels voor een welkome afwisseling in de les. In de herziene editie van Boom zijn verouderde taalriedels vervangen en nieuwe riedels toegevoegd.			
www.nt2idee.nl	Website van en voor NT2-docenten. NT2 Idee is ontstaan vanuit de wens om samen met collega-docenten een platform te creëren waar docenten snel aan goed lesmateriaal kunnen komen … en hun eigen lesmateriaal aan kunnen bieden. Dat is wel zo handig en levert meer dan alleen maar tijdwinst op.	Alle vaardigheden	Alle doelgroepen	
www.sevendays.nl	7Days is een weekkrant voor jongeren. Iedere vrijdag wordt hij aangevuld met nieuws, achtergrondverhalen, games, muziek en meer. Leuke site voor jongere deelnemers.	Lezen	Jongeren	A2,B1
www.diglin.eu	Zie richtlijnen aanpak groep A	Lezen	Alfabetisering	

© 2016 CINOP/ETV.nl

Initiatiefnemers

De *Taalkit Dutch* is een initiatief van CINOP en Stichting Expertisecentrum.nl ETV.nl

Auteurs

Riet Thijssen (CINOP)
Mirella Verspiek (CINOP)
Miryam de Hoo (CINOP)
Anne de Groot (CINOP)

Redactie

Annette Kuypers en Stichting Expertisecentrum ETV.nl

Opmaak

Stichting Expertisecentrum ETV.nl

© 2016 versie 1.01 CINOP/ETV.nl

De **Creative Commons**-licentie 'Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 3.0 Nederland' (CC BY-NC-SA 3.0) is van toepassing op dit werk, met uitzondering van de afbeeldingen waarop copyright rust en op de publicatie als geheel. Dat betekent dat het werk gekopieerd mag worden, verspreid, doorgegeven en bewerkt. Het werk mag niet gebruikt worden voor commerciële doeleinden. Indien het werk is bewerkt of op het werk is voortgebouwd, moet het veranderde materiaal verspreid worden onder dezelfde licentie als het originele werk.

De Taalkit Dutch is een initiatief van

en mede mogelijk gemaakt door

© 2016 CINOP/ETV.nl